پرچم

دارنده و نویسنده کسروی تبریزی

بهای اشتراک
سالانه ۲۰۰ ریال شش ماهه ۱۰۰ ریال
سه ماهه در همه جا ۵۰ ریال

بهای آگهی
هر سطری: صفحه دوم ۴ ریال صفحه سوم ۴ ریال
صفحه چهارم ۲ ریال

جای اداره
خیابان لاله زار کوچه مهران پاساژ بختیاری
تلفن ۶۰۳۶

تك شماره ۵۰ دینار

چند پرسش و پاسخهای آنها

— ۲ —

دوم می پرسید: بر فرض آنکه حقایقی هست راه درك آنها چیست؟. می گوییم راه درك حقایق خرد است. خدا گوهری بنام «خرد» بآدمیان داده که بدستیاری آن راستیها (یا بگفته شما حقایق) را دریابند. می‌دانم شما دربارهٔ خرد نیزسخنانی خواهید داشت. گوشهای شما بر است ازسخنانی که درنکوهش خردودربیهوده‌بودن آن سروده‌شده‌است. در ایران‌ازقدیم‌دسته های بسیاری خرد و داوری آن را نمی‌پذیرفته‌اند. صوفیان بآن ارزش نداده میگفته اند. «باخرد و اندیشه بجایی نتوان رسید. باید با ریاضت ومکاشفه حق را دریافت. پای استدلالیان چوبین بود». خراباتیان شعرهاشان بر است از توهین بخرد و ریشخند بآن: «این شحنه در ولایت ما هیچ کاره نیست». باطنیان وشیعیان هر یکی بعلت دیگری «خرد» را برای رسیدن برستگاری کافی نمیدانسته‌اند. گذشته از همه اینها، فلسفه مادی و دانشهای طبیعی امروزی نیز به «خرد» ارزشی قایل نیست وخرد را باین معنی که ما میگوییم نمی‌پذیرد. در نظر آنها همه فهم و اندیشه و دریافتهای آدمی ناشی ازساختمان مغزی اوست، و این است هر کسی مطالب را بطور دیگری دریافت میکند. زیرا ساختمان مغزی هر کس بطور دیگر است. ولی همه اینها اشتباه است و ما چون در این راه خود بخرد ارزش بسیار میگزاریم اینست تا کنون گفتارهای بسیار دربارهٔ آن نوشته و باین لغزشهای صوفیان و خراباتیان و دیگران، و همچنین بلغزشهای فلسفه مادی پاسخ‌های مغزدار داده ایم. بهرحال این بی گفتگوست که باید حقایق را بدستیاری خرد درك کرد. چیزی که هست کسان بسیاری خردهاشان ناتوانست که اگرهم حقایق را درك کنند آن را نمی‌توانند بپذیرفت.

مثلا ما درباره شعر سخنانی نوشتیم‌ومعنای حقیقی‌آن را روشن گردانیدیم. آن سخنان راهر کس بشنود و بفهمددرك خواهد کرد که حقیقت است. چیزی که هست کسانی خردهاشان تواناست که آنرا پذیرفته‌وبکارخواهندبست‌و کسانی خردهاشان‌ناتوان است و نخواهند پذیرفت. چنانکه ما اینرا آزمودیم. بسیاری را دیدیم که شاعر بودند و غزلها وقصیده ها داشتند ولی پس از خواندن آنسخنان بنام پیروی ازحقیقت از شعر های خود در گذشته و از آنگونه شعر سرایی چشم پوشیدند. لیکن از اینسو کسانی بدستاویز همان سخنان به بد زبانی ها پرداختند و بستی و بی فرهنگی بسیار نمودند. چرا چنین بود؟. زیرا آن دسته خرد هاشان نیرومند است و رشته اختیارشان در دست آن می باشد. ولی این دسته خرد هاشان درمانده و بیکاره است و اختیارشان جز در دست هوس و رشك و خودنمایی نمی‌باشد.

دلیل این مطلب که همین کسان نیز حقیقت را در بارهٔ شعر در یافته اند (نهایت نمی توانند پذیرفت) آنست که شما اگر با یکی از آنان بگفتگو پرداخته بپرسید: «بنوشته های پرچم درباره شعر چه ایرادی دارید؟.. کدام جمله اش را درست نمی شمارید؟.» خواهید دید پاسخی ندارند و با اینحال گردن گزاردن نمی‌توانند.

یکی از خوانندگان پرچم داستانی نقل می کند که‌چون یك مثل خوبی برای این‌موضوعست دراینجا می‌آورم می گوید: بمجلسی‌رسیدم دیدم نام شما در میانست و گله و بدگویی می کنند پرسیدم: موضوع چیست؟. گفتند: بخیام توهین کرده است. گفتم من مقاله او را در باره خیام خوانده‌ام‌فلسفه خیام را چنین تشریح کرده: «این جهان یك دستگاه بیهوده و پوچیست و اینست ما باید پروای گذشته وآینده نکنیم و این دم را که در آنیم‌غنیمت شمارده خوش‌باشیم» او می گوید خلاصه فلسفه خیام این دو مطلب است و اینها هردو غلطست. زیرا جهان یکدستگاه بیهوده و پوچی نیست. بلکه درآن نظم و حکمتی مشهود است. از طرف دیگر برفرض آنکه جهان بیهوده و پوچ باشد باز ما نمی توانیم نسبت بگذشته وآینده بی‌پروا باشم. نمی توانیم دراندیشه زندگی‌نبوده تنها یکدمی را باخوشی گذرانیم. خلاصه مقالات او در باره خیام اینست. شما باین سخنان چه ایرادی دارید؟!. کدام جمله‌اش را نمی پسندید؟! بگویید من هم باشما همراهی کنم. مخصوصا خواهشمندم ایرادهاتان را بگویید تا من باو برسانم. زیرا هرچند روز یکبار باداره پرچم رفته او رامی بینم. دیدم دربرابر این گفته ها بخاموشی گراییدند و سرپایین انداختند، وچون دیدند من چشمم را بروی ایشان دوخته ام و پاسخ می خواهم یکی سربرآورده بایك لحن آرامی چنین گفت: این‌مطالب راست هم‌باشد بلوچه؟!. او چکاره است؟!. گفتم: این سخن بسیار بیهوده است. زیرا بگفته شعرای خودتان:

اگر بینی که نابینا و چاهست — اگر خاموش بنشینی گناهست

این مطالب را کسی نمیدانست و باجسارت گفتنش نمیکرد. درحالیکه سراپا حقایقست. پس اگر کسی‌بجلوافتاده میخواهد مردم را از اشتباه بیرون آورد آیا این گناه اوست؟!. دیگر پیشوایان چگونه بوده اند؟. دیگری سربرآورده گفت: چشده که دیگران نمی‌فهمند و تنها او می فهمد؟! گفتم اینسخن هم پرتست. اگر بنا باین باشد باید هیچیکی از کشفهای علمی را نپذیرفت. بایدبهیچیکی ازپیشوایان نگرایید. سومی گفت. مگرما ازو کمتریم که تبعیت از فکر او کنیم؟!. من دیگرپاسخی ندادم، زیرا دیدم اینها چندان در نادانی فرو رفته اند که نمیدانند که پذیرفتن حقایق در واقع پیروی کردن بخرد و فهم خویشتنست. نمیدانند که گوش ندادن بحقایق دلیل سبکمغزی و نافهمی آدم است، دیگر در آنجلس نشسته برخاستم‌وبیرون آمدم.

این داستان نیك نشان میدهد که همان معاندان نیز حقایق را درك می کنند و اینست در برابر گفته های ماهیچ ایرادی یا پاسخی پیدا نمی کنند. ولی چون خردهاشان ناتوانست و رشته‌اختیارشان در چنك هوس و کینه و تعصب و خودخواهی و رشك ومانند اینهاست نمی توانند بحقایق گردن گزارند و برخی از بس خشمناك می گردند که زبان به بیفرهنگی نیز باز می نمایند.

میخوارگی

از سالهای دراز، خویهای پست بسیار بر ایرانیان‌چیره شده‌است؛ یکی‌از آنها شرابخواری است:

میخوارگی که از دوره های پیش در ایران رواج داشته است، گاه پادشاهان لایق بکار سلطنت میآمدند وآنرا منع میکردند.

(مخصوصاً پس از رواج یافتن دین اسلام) بر عکس پادشاهانی نیز، در دورهٔ زمام داری بود، نه تنها خودشان باینکار مشغول بودند، بلکه ملت را هم از استعمال شراب منع نکردند.

خلاصه شاعران خراباتی بسیاری هم از قبیل: خیام و ... و... پیدا شدند و دیوانهای خودرا از اینگونه شعرها پرساختند: می خور که ندانی ز کجا آمده ای.

یا آن گزافه‌گویان شراب را با آب حیات‌یکی کردند:

بخضر که بر چشمه حیات مناز — کنونکه جای همان چشمه‌ات شراب گرفت

از اینجهت شرابخواری بیش‌ازپیش درایران رواج یافت.

ایرانیان هم خراباتی، سست و بی اراده گشتند، حوادث را با نظر بی اعتنائی نگریستند، تن بهر بیچارگی و زبونی دادند، از بلاهای روزگار عبرت نگرفتند، بی کار و کوشش نرفتند و از همه کس توسری خوردند و دم نزدند.

اینهمه سستی و زبونی ازچیست؟..

اینها همه ازآن شعر های مزخرف شاعران گزافه گو وخراباتی است که ایرانیان را باینگونه کارهای زشت و ناپاك دعوت کرده اند.

رسیدیم بدورهٔ رضا شاه: در زمان شاه سابق که اروپائیگری مد شده بود، صنعت (!) شراب‌خواری هم بیشتر از همه وقت رو بترقی نهاد.

پیوسته برعدهٔ میخانه‌ها و کاسه و کوزه دارها افزوده شد، هر کس که میخواست سودی ببرد و پولی بیندوزد، بیدرنك میرفت درفلان خیابان می‌خانه ای باز میکردو بکاسه و کوزه داری مشغول می شد.

در مجلسی هر کس که ازصرف مسکرات سر باز میزد، فوراً داد و بیداد دیگران بلند میشد که باروو مشروب نمی‌خورد، او قدیمی است و متمدن نیست!..

من نمی‌دانم تمدن چه معنائی میدهد!.. آیا تمدن آن است که یکنفر بیاید می بخورد و مست ولایعقل شود!!! و یا نامتمدن کسیست که ازخوردن مشروبات سر باز زند.

اکنون جاهای دیگر بماند، شما فقط تهران را بگردید بیدرنك خواهید دید و فهمید که عدهٔ میخانه‌ها وعرق فروشیها بیش از نانوا خانه هاست.

در هرحال جای بسی تاسف است، که دولت کنونی بیکباره این ریشه فساد را از بن نمیکند و با گذراندن قانون «منع استعمال مسکرات» ملت را ازاین‌آلودگیها نجات نمیدهد. اماگمان نمیکنم که این‌قانون اگر در مجلس تصویب شود، برای پولداران چندان تاثیری داشته باشد زیرا آنها از مدتها پیش درفکر چنین روزی‌بوده والحمدالله (!) ذخیرهٔ‌یکساله ودوساله‌وحتی‌سه ساله‌را درانبارهاشان گرد آورده‌اند.

هادی تراقی

یکی از کشتگان

در راه کشور

سروان نهضتی

جوان‌ناکام سروان احمد نهضتی تبریزی ۳۲ ساله. این جوان پس از اتمام تحصیلات ابتدائی در دبستان و دبیرستانهای تبریز برای تکمیل دوره تحصیلات‌خود طهران رفته آنجانیز دورهٔ دبیرستان نظام را تمام نموده نظر بشوق سر شاری که به سربازی‌داشت و بسایر قسمت‌ها ترجیح میداد داخل دانشکده افسری شده در تمام مراحل دانشکده موفقیت حاصل نموده باخذ تصدیق و احراز درجه ستوان۲ نایل میگردد و دورهٔ نظام وظیفه عمومی را نیز در مرکز و قسمت آتش بارتمام می کند.

بالاخره فکر سربازی که از بچگی در سر داشت اورا وادار نمود که در قشون خدمت خودرا ادامه دهد چندین سال بسمت افسری در مرکز و قسمت آتشبار خدمت میکند بعد نایل درجهٔ ستوان یکمی‌شده و مامور قسمت لشگر آذربایجان شرقی و موطن اصلی خود میشود پس از چندین سال خدمت در لشگر آنجا وقتیکه ادارهٔ ضد طیاره در تبریز دائر میشود مامور آن اداره می‌شود با این که یك افسر جزو بود

در نتیجه تقلای شبانه روزی و حسن اداره نایل درجهٔ سروانی میشود و با داشتن رئیس‌مستقل تمام قسمت های ضد طیاره را کفالت‌میکرد وجلب نظر تمام روسای مافوق خود را نموده بود وبا این که جوان فاضل و دانشمند بود و فراغت مطالعه و تحصیل نداشت و زبان فارسی و عربی وفرانسه را خوب‌آشنا بود در موقع فرصت از مطالعه و کسب اطلاعات خارجی نیز غفلت‌نکرده ازتحصیل‌وتکمیل زبان انگلیسی فروگذاری نداشت و سالهای اخیر که مادر خودرا از دست داده و خانواده‌اش بی‌سر پرست مانده بود

در اواخر خرداد ماه تاهل اختیار نمود هنوز سه ماه از عروسی او نگذشته بود که قضیه‌شهریور ماه پیش آمد و در راه انجام وظیفه سربازی شهید شد و تاکنون آرامگاه ابدی‌اش معلوم نشده است تا فامیل و دوستان او در آنجا او را یاد نمایند —

ای سرباز صدیق‌و با وفا خوشا بحال تو که آخرین وظیفه‌سربازی‌اترا ادا نموده وبرای همیشه در بستر ابدی غنودی ولی هنوز زود بود و میهن عزیز ات در همچون دوره پر آشوب و انقلاب به هزاران سرباز وطن دوست و وظیفه‌شناس‌همچون تو احتیاج داشت

آفرین بر تو ای افسر پاك فطرت و ازجان گذشته که آخرین تکلیف بر افتخار سربازی را ایفاء نموده و وقتی وداغ برای همیشه بر دل تمام اهل خانواده و دو برادر و دو خواهر و نو عروس و دوستانت نهادی که عموما در انتظار تو بودند و برای تو و دیدار تو نالان واشك‌ریزان اند و محال است این زودیها از نظر ها فراموش شوی.

م . مسگوچی

گفتگو، یاچخش وپرخاش

یا دشنام گویی؟!.

یکی دیگر ازگرفتاری های توده ایرانی مباحثه دراطراف موضوع های هیچ وپوچ میباشد که دو نفر یا چند نفر جوان که بخیال خودشان تحصیل کرده و مجرب و متشخص ازچندین ساعت وقت گرانبهای خود را صرف آن نموده عاقبت بدون تحصیل هیچ نوع نتیجه پراکنده بلکه بنای کدورت‌های دنباله‌دار میگذارند وحتی بعضی‌اوقات بدشمنی های خانه‌برانداز وتفرقه‌های‌غیر جبران‌پذیر منجر میگردد شما بهر دو نفری که از جوانان‌بر خورد میکنید می‌بینید بین آنها راجع بآفتاب و ماه کوه ودشت - روشنی‌وتاریکی - شب و روز - و هزاران نوامیس دیگر طبیعت وارد شده و بر آفرینش خرده‌گرفته و اظهار میکند این موضوع بایستی اینطور بشود و دیگری عکس این‌مطلب را بیان نموده وهو جنجال بپا مینمایند برخی دیگر داخل در زندگی نوابغ و مشاهیر عالم گردیده و بدستورات و گفته های آنها ایراد گرفته میگوید این‌دستوراگر اینطوری بودبهتر بود آن یکی میگوید نه تو نمیدانی این دستور درست‌است. بعضی‌دیگر وارد در گفته های پیغمبران شده و بر کتب‌آسمانی خرده میگیرد واظهار میکند شاید این مطلب‌برای آن روز خوب بوده ولی برای امروز قابل قبول نیست.

دیگری میگوید تو فهم نداری این دستور تا روز قیامت ثابت‌وهمیشه قابل اجرا و برای‌هیئت اجتماع بهترین دستور میباشد و بایستی از آن پیروی شود.

برخی دیگر میگویند حضرت محمد و حضرت عیسی اگر هر دو از طرف خداوند متعال مامور اصلاح‌شده بودند وخداوند آفریدگار اگر یکیست پس چرا عیسی گوشت خوك را منع نکرد ومحمد حرام دانست رفیق دیگر میگوید در زمان محمد مردم حاضرتر وآماده‌تر و فهمیده‌تر بودند این بود دستور نیز کامل تر گردید.

برخی‌می گویند قران دستوراتش ناقص است بایستی تجدید نظر شود. آن یکی گوید عجب قرآن‌فصیح ترین بلیغترین کاملترین دستورآسمانی است که امروز تا آخر دنیا مورد احتیاج بشراست

در بعضی ازمحافل مباحثهٔ مسائل دینی را کنار گزارده جنگها را مورد بررسی قرار داده هیئتی میگویند ناپلئون اگر این کار را نمیکرد مغلوب نمیگردید طرف دیگر اظهار مینمایند مقدرات ناپلئون این بود بایستی اینطور شود هیئتی دیگر میگویند مقدرات موضوع ندارد فکر و تدبیرباید انسان را اداره نماید بعضی ها میگویند آلمانها در جنك (۱۴ - ۱۸) اگر اینکار را میکردند مغلوب نمیشدند و شکست نمی خوردند برخی می گویند نه‌اینطور نیست فلان فرمانده در جنك بین‌المللی فلان خبط را کرد و در فلان جبهه فلان طور رفتار نموده و از سمت منحرف گردید که باعث شکست آلمان شد عده دیگر موضوع‌انقلاب کبیر فرانسه و علل آن و برخی انقلاب روسیه را پیش کشیده دلائل آنرا بیان و مخالفین ووراخلاف آنرا اظهار میکنند در اکثر اجتماعات و خانوادهها و بنگاهها و دانشکده ها و دبیرستانها و دبستانها و بطور کلی در کلیه موارد بحث شدید درعملیات هیتلر و استالین وچرچیل و موسولینی وفرماندهان آنها جریان دارد یکی تعریف از هیتلر می کند دیگری‌تکذیب ازاستالین مینماید آن دیگری‌شرح از موسولینی گفته و چهارمی صحبت چرچیل را بمیان آورده و در نیك و بد و گفتار و کردار از آنهابحث مینمایند یکی‌دیگر از عقاید ونظریات ونوشته‌های‌روزنامه‌ای‌بدگفته‌و آن دیگری‌تعریف و تمجید از او نموده کوتاه سخن یك فعالیت‌خیلی شدید وجدی درباره این مسائل بین جوانان‌ایران حکمفرماست در این مباحثه هیچ یك از طرفین خود را کمتر از خدایا پیغمبر یا ناپلئون یا هیتلر یا استالین یاچرچیل یا موسولینی نمیدانند اینجاست که باید گفت:

آنکس که نداند وندانذ که‌نداند — در جهل مرکب ابدا لدهر بماند

حال اگر در باره تحصیلات و اطلاعات و آگاهیهای‌مباحثه کنندگان وارد شوید خواهیددید این آقایان درمدت ۱۲ یا ۱۴ یا ۱۸ سال‌تحصیل بجز حقه بازی و ستایشگری وبذله گوئی و دعوت به مهمانی و یا ارزان فروشی یا ول خرجی اقدامی دیگر نکرده‌وسرمایه بجزیادگرفتن اسامی‌موجودات و نام نوابغ‌و چند رباعی ازخراباتیان ندارندوچون در مدت‌تحصیل از زبان چرب و ستایش گو وفصیح و بلیغ نفع‌شایانی برده بنابراین این سرمایه‌رابحد اکثر تکمیل‌نموده است در موقع عمل کوچکترین کاری از او ساخته ودانسته نیست. ما میگوئیم‌این خوددرماندگی و بیچارگی و بدبختی توده است که جوانان و پیران آن اوقات گرانبهای خود را برای این چیزها صرف نموده در این هنگام که ملل دیگر در فکر سعادت وپیشرفت اموورخود بوده هرروز را برای آسایش وآرامش کشور خود یکنوع فکر جدید میکنند وفوراً بموقع عمل میگذارند وبزرگترین خطر ها را استقبال نموده آتش توپ وتانك ومسلسل وبمب هواپیمائی را به آغوش میکشند برای کسب افتخارات ومباهات و سر بلند کردن توده خود از هیچ نوع کوشش و تلاش واز فداکاری وجانبازی خود داری نمی کنند در این هنگام پر آشوب مارا از مباحثه ومشاجره چه‌فایده حاصل‌است‌که بگوئیم آفتاب چنین درآمد ماه درخشان نبوده خدا وپیغبران فلان دستور را مطابق زمان خود داده ناپلئون فلان کار را کرده یافلان فرمانده فلان عمل را کرد از بحث در این موارد برای این تودهٔ چه عایدی خواهد شد !گر بگوئید این بحث ها خوب است چشم جوانان باز میشود باسرار جهان واقف میشوند مامیگوئیم‌چنین نیست چون جوانان ما مخالف وموافق بآنکه می گویند چون‌ایمان وعقیده‌ندارند وچون تمام‌مطالب سطحی‌است وچون‌آنکه‌بقرآن‌عقیده داردبدستورات آن عمل نمیکند و آنکه به پیغمبر ایمان دارد از دستورات او پیروی نمی نماید وهرچه میگویند هیچ است و پوچ است و باین دلیل ۲۰ سال‌تاریخ ناپلئون‌خواندندو کوچکترین‌نتیجه رانگرفتند وآن چنان‌باستالین‌علاقه دارد اگر الان درمنطقه‌استالین گرادباشد بدستور پیشوای کشورخود رفتارنخواهد کرد و آنکه به هیتلر ایمان دارد و ازخوبی اودم میزند اگر اکنون دربرلن باشد دستور هیتلربرسد که سوارهواپیماشویدو برفراز استالین گرادپرواز نمائید یا بازیر دریائی نشسته بقعر دریا بروید فوراً سرخواهد دوانید اینست نتیجه از این گفته ها گرفته نخواهد شد که هیچ باعث تشتت افکار و اختلاف عقاید دور و متلاشی کردن توده از هم خواهد گردید ما طرفداری از هیچ کس نکرده میگوئیم ای تودهٔ ایران و ای جوانان سرزمین حاصلخیز همه جمع شوید همه یکدل شوید همه‌یك زبان باشید از روی عقیده و ایمان خاك ایران‌را معبد و کعبه خود قرار دهید و آنرا چون جان و دین و مذهب و مسلك و سجده گاه خود بدانید و عقیده و ایمان داشته باشید که این خاك شما را می پروراند این خاك برای شما گندم وجو نخود و لپه و روغن و گوشت و برنج و هزاران هزار مواد دیگر خلاصه تمام مایحتاجی که باعث حیات و ممات و زندگی شما است پرورش میدهد این‌خاك اگر غنی باشد شما غنی‌هستید این خاك اگرسعید باشد شما خوشبخت خواهید بود هرقدر این خاك سر افراز و سربلند باشد شما در گیتی سرافرازو دارای مفاخر خواهید بود.

ای جوانان این بحث های بیهوده را بکنار بگذارید بطریق حقایق بگروید وآنها را استقبال نمائید گفتار های نیك را پیدا کنید نیروی کردار و گفتار و پندار خوب را دریابید و دارای عقیده و ایمان راسخ باشید در هرمسلك ومذهب وایمان و عقیدهٔ که هستید ولو خیلی باشد دارای اراده شوید بگفته خود عمل نمائید نجات شما و ایران‌تنها با اتحاد و یگانگی و برادری و کسب حقایق و دانستن نیك تأمین خواهد شد و با روش کنونی و رفتن باطراف ستایشگری و حقه بازی و بحث در باره مسائل غیرضروری و بی‌اساس واستوار نبودن در یك مقصد و رواج دادن اختلاف عقاید و بد گوئی از همدیگر و ادامه این رفتار و این کردار و این گفتار که فعلا داریم ما را بطرف پرتگاه و نیستی وعدم راهنمائی مینماید.

جاویدان

شمال، جنوب، شرق، غرب

در شماره ۱۴۴ ۲۳ تیر ماه ۱۳۲۱ آن‌نامه ملی پرسشی شده بود که «درفارسی شمال وجنوب را چه‌باید گفت» اینك چند کلمه در این زمینه از روی پیشینه بومی دشتی مینگارد چنانچه پسندیده بود بکار بندند.

نخست‌دشتستان‌بویژه دشتی‌مرکز آن خرموج جمعیت‌آن به‌پانصد هزار تن تخمین زده میشود

این سرزمین‌بواسطه بدی آب و هوابیگانگان کمتر توانسته اند نفوذ خود را بکار برند مثلاهنوز حروفهای زیر در زبان دشتی‌ها یافت نمیشود:

ث ح ذ ص ض ط ظ علی را الی وغلامحسین را خلومحسین شرق را (روز مدن) (۱) وغرب را (کبله) (۲) شمال را (دهار) (۳) و جنوب را (هیرون) (٤) میگویند.

از بندر شاهپور علی مفتخردشتی

Kebleh (۲) Roozmedan (۱)
Hiroon (٤) Dehaar (۳)

سوم شهریور

چون سوم شهریور نزدیك است و ما می‌خواهیم برای آن روز یك شماره خاصی از پرچم نشر کنیم وعکسهای‌افسرانی که در آن روز و در روزهای دیگر آن غیرت و مردانگی ازخودنشان‌داده وبرخی نیز کشته شده‌اند بچاپ رسانیم وبنراز کسانیکه درآن پیشامد پستی ازخود نشان‌داده‌اندیادی نماییم اینست یادآوری می نماییم که هرکسی عکسی از کشته شد گان آنروز دارد باداره پرچم بفرستد یا اگر عکسی ندارد نامهای کسانی را که می‌شناسد برای ما بنویسند.

دفتر پرچم

...دام

...حسابداری کارخانه های واگذاری (مرکز ... حسن خط و سوابق علمی و عملی در این ... این اداره واقع درخیابان شاه جنب دیوار ... آزمایش انتخاب خواهند شد و داوطلبانیکه ... مقدم خواهند بود.

اداره کل کارخانجات شهرستانها

...ر محصول کارخانه حریربافی چالوس را برای ...

معیار ونوع پارچه		بهای یکمتر بریال
کرپ لوزی معیار	۱۰۱	۷۰ ریال
توآل « «	۱۹۱	« ۶۰
کاتله « «	۵۹	« ۱۲۰
تافتالین «	۱۱۴	« ۶۰
شارمز «	۱۹۱	« ۱۲۰
تافته «	۱۹۰	« ۱۰۰
« ساده «	۱۹۶	« ۱۰۰
رول بال «	۱۷۸	« ۱۵۰
توآل فانتزی «	۱۹۳	« ۱۲۰
سورا دامیه «	۱۱۳	« ۱۲۰
وال «	۱۴۱	« ۵۰
روسیلی ژاکار «	۱۵۰	« ۱۴۰
پیراهنی راه‌راه مردانه «	۷۱	« ۹۰
« «	۱۰۰	« ۶۰

...فروشی دوازده درصد برنرخ بالا اضافه‌میباشد ... با نمونه پارچه به تابلوئی الصاق و دردسترس ... ندگان اضافه براین ماخذ وجهی ازآنهادریافت ... اداره‌کل کارخانه‌های نساجی این وزارت‌اطلاع ... ۲ — ۳

وزارت بازرگانی و پیشه و هنر

۲۱۲۰، ۶۹۶

...غیر منقول

...٤۲ واقعه دربخش یك دزفول ملکی بانو گلستان ... آقای عبدالعلی امیر غلامی در روز بیست و ... ثبت دزفول طبق ماده ۳٤ قانون اصلاحی ثبت ... که بابت اصل ثمن معامله و زیان دیر کرد و ... مالیات حراج نسبت بمازاد طلب بستانکار تعلق ... ت معینه بالا در محل نامبرده حاضر و در خرید ... روز سه نوبت منتشر خواهد شد.

... ۱۳۲۱ — رئیس ثبت دزفول – مقتدری

تاریخ ۳۰ر۴ر۱۳۲۱

...زایده

...بخش دو خرمشهر که تقاضای ثبت شده ودرجریان ... شوهان اصل در قبال طلب آقای محمد علی ... ساعت سه قبل ازظهر روز دهم شهریورماه ۱۳۲۱ ... و ۱۰۸۰ ریال خسارت دیر کرده و ۳۵۴ ریال ... ۷۶۳۴ ریالخواهد شد بمزایده گذارده میشود ... است) طالبین می‌توانند در روز وساعت‌مقرر در ... درظرف بیست روز سه نوبت منتشر میشود. ... ماه ۱۳۲۱

رئیس اداره ثبت آبادان وخرمشهر — کیا

۲۱۱۷ر۶۹۵ — ۶ر٤ر۲۱

...ل غیر منقول

...ه دارای پلاك شماره ۶۰۸۳ واقعه در بخش یك ... ه ودر اجاره نیست در قبال طلب آقای محمدعلی ... بل از ظهر در اجراء ثبت دزفول طبق ماده ۳٤ ... ع ۱۰ر۱۸۰۲ ریال که بابت اصل ثمن معامله و ... وع خواهد شد ومالیات حراج نسبت بمازاد طلب ... توانند در روز و ساعت معینه بآن درمحل نامبرده ... ست روز سه نوبت منتشر خواهد شد ... ۱۳۲۱ شماره ۸٤۲

رئیس ثبت دزفول – مقتدری

...عمل خواهد آمد

لذابموجب ماده ١٤قانون ثبت‌املاك‌صاحبان‌و مجاورین شماره های فوق‌الذکر بوسیله این آگهی احضار میشوند که در روز و ساعت مذکور فوق درمحل حضور بهمرسانند چنانچه هریك ازصاحبان املاك یا نماینده قانونی‌آنها درموقع تحدید حدود حاضر نباشند مطابق ماده ۱۵ قانون مزبور ملك آنها باحدود اظهار شده ازطرف مجاورین تحدید خواهد شد و اعتراضات مجاورین وصاحبان املاك که درموقع مقرر حاضر نبوده اند مطابق‌مقررات ماده ۲۰ قانون ثبت املاك پذیرفته خواهد شد. و نسبت بشماره هائی که در دفعه اول بواسطه عدم حضور صاحبان‌املاك تحدید حدود بعمل نیامده هر گاه در این مرتبه هم تحدید حدود بعمل نیامد و ... توان طبق‌ماده ۱۵ قانون ثبت عمل‌نمود حق‌الثبت دو برابر اخذ خواهد شد

تاریخ‌انتشار ۵شنبه ۲۲مردادماه ۱۳۲۱
رئیس ثبت اسناد و املاك دماوند، جلالی
شماره — ۹۰۱

گزارش کشور

راجع بساعات کار وزارتخانه ها

درتعقیب بخشنامه ای که از دفتر نخست وزیری راجع بساعات کار به وزارت خانه ها و اداره های دولتی ابلاغ گردید بطوریکه اطلاع یافته ایم چون تا پانزدهم شهریور ماه که در آنوقت کار دوسره خواهد شد بیش از سه هفته نمانده مقرر شده است تا آن تاریخ مانند پیش کار ادارات از ساعت ۷ تا ساعت ۱۳ (یکساعت بعد از ظهر) باشد و در ضمن برای حسن جریان امور و تسریع کار ها دستور داده شد عده ای کارمند بنوبت در ادارات مشغول انجام وظیفه باشند .

بانو برای تعلیم ورزش

تاکنون بعلت کمی عده بانوان معلم ورزش اداره تربیت بدنی بآموزشگاههای دختران برای تعلیم ورزش دبیران مرد اعزام میداشت اینک اداره تربیت بدنی باموافقت وزارت فرهنگ در دانشسرای مقدماتی کلاسی تاسیس کرده عده ای از بانوان را برای دبیری ورزش آماده کند تا در سال آتیه بهیچوجه مردان درآموزشگاههای دختران بتعلیم ورزش اشتغال نداشته باشند .

تشکیل اداره خواربار

برای تامین اداره خواربار کشور اداره مستقلی بریاست آقای امان الله اردلان تشکیل میشود . کارمندان این اداره از بین کارمندان وزارت دارائی و سایر وزارتخانه ها انتخاب خواهند شد .

اداره کل غله — اداره خرید جنس ارتش - اداره سیلوها - اداره کل قند و چای و شکر - اداره باربری - اداره کل قماش - اداره نظارت قانون منع احتکار — اداره کل جیره بندی و فروشگاه وادارات دیگر که ارتباط باکار خواربار دارند و درسایر وزارت خانه ها یا شهرداری ها اعم از مرکز و ولایات مشغول کارند مکلف به اجرای دستور اداره مستقل کل خواربار خواهد بود برای تسهیل وتسریع امور اداره مستقل خواربار وزارت دارائی حساب مخصوصی توسط هزینه داری کل برای اداره مزبور در بانك ملی باز خواهد نمود .

عمارت واقع دراول خیابان استخر برای محل اداره مستقل خواربار تخصیص داده شده و رئیس اداره نامبرده حق حضور درجلسات هیئت وزیران خواهد داشت .

پانزدهمین جلسه محاکمه مختاری

سه ساعت و ربع پیش از ظهر امروز دادگاه کیفر زیر ریاست آقای موسوی زاده با حضور مدعیان خصوصی و متهمین و وکلای مدافع آنها تشکیل گردید . آقای حجازی بقیه مدافعات خود را بیان نمودند و ساعت ۱۲ دادگاه پایان یافت و ۵ ساعت تنفس داده شد .

از خلخال مینویسند

درنتیجه تشبثات خوانین اشرار آقای استاندار در طهران بآقای فروغ دادستان تلگراف کردند که درکمیسیون اعمال غرض میشود عضویت اشخاص ذی نفع درکمیسیون جایز نیست پس از وصول این تلگراف اعضاء قبل دیگر بکمیسیون نیامدند اشخاص دیگر بعنوان اینکه اگر ما نیز در گرفتن مال مردم خدمت نمائیم همین اشتباه وهمین تشبثات درباره ما نیز خواهد شد اگر بر طبق میل خوانین اشرار حسین پاشا بخشدار رفتار نکنیم جواب مظلمین را چه خواهیم داد این است حاضر بقبول عضویت نشد. آقای دادستان نیز جواباً تلگراف کردند در همه خلخال اشخاص بی طرف وغیر ذینفع پیدا نمیشود . تاجای این اعضا تعیین گردد ناچار بالطبیعه کمیسیون منحل گردید تا دولت برای باقی مانده محتویات چه قراری بدهد و بعد فیروز پور و کریم صولتی ودوسه نفر از خوانین دیگر وجمعی از سردسته های دیگر را بیارکه اردبیل اعزام وخودشان نیز پشت سر آنها رهسپار شدند که درآنجا پرونده جزائی آنها را تکمیل وبدیوان جزا تسلیم کند تا پس از این تشبثات و دسایس اشرار و مایه گداز بهائی که دارند چه ترتیبی پیش آورد وخواهند گذاشت آقای دادستان وظیفه خود را انجام بدهند یانه ؟

فعلا نیز آقای سروان والانژاد رئیس پادگان خلخال که جوان حساس ووظیفه شناسی است موضوع اسلحه مخفی شده اشرار را تعقیب وهرروز یکی دو نفر از آنها را که اسلحه پنهان کرده اند شلاق زده و دق از دل ستمدیدگان بیرون می آورد در این پنج و شش روز مقداری اسلحه باین طور کشف کرده که اگر ازطرف ستاد ارتش تشویق گردد امید هست این جوان حساس مادهٔ فساد خلخال را قلع وقمع کرده وقلوب متزلزل اهالی را آرام نماید ولی بیم آنست خوانین اشرار در این باره نیز باماپه گدازی ها تشبثاتی کرده واز عملیات وظیفه دلیرانهٔ او جلوگیری نمایند اگر کارکنان محترم پرچم دراین موضوع درصفحات روزنامه ستاد ارتش را از اقدامات آقای سروان والانژاد مستحضر و وسائل تاکید وتشویق ایشان را فراهم سازند نتایج عمده در تامین آتیه خلخال خواهد بخشید .

از شبستر مینویسد

آقای مدیر محترم جریدهٔ فریدهٔ پرچم مقدس

است بنام انسانیت و نوع پروری این چند کلمه وقایع اسف آور را در یکی ازستونهای آن نامهٔ مقدس که حقیقتاً زبان ملت مظلوم وستمدیدگان است درج فرمایند بدینوسیله عموم قارئین محترم مستحضر و بگوش آقایان اولیای امور وزمامداران اینمملکت رسانده شود تابلکه نظر برائر بطرف ستمدیدگان این آب وخاك جلب نماید … این بنده رضا نام شهرت برزگر ساکن قصبهٔ شبستر که از جملهٔ زارعین و رنجبران میباشم هیجده روز قبل که ۲۶ تیر ماه ۲۱ شب جمعه برادرم حسین نام کاظم نژاد چهل و چهار ساله با فرزند خود عباس نام جوان شانزده ساله در باغ خود که درقصبهٔ نامبرده واقع است خوابیده بودند صبح همان شب بباغ رفته هردو را مقتول و بخون خود آغشته یافتم فورا قضیه به دوائر دولتی محل اطلاع داده آقایان بخشدار و رؤسای دوایر درمقتل حاضر مقتولین را عینا مشاهده و رئیس بهداری محل معاینه نمودند که ۲۳ زخم قمه وخنجر حسین و ۳۳ زخم کاری به عباس زده هر دو را بفجیع ترین حال بقتل رسانده بودند ولی تا کنون اقدامات لازمهٔ کافی از مأمورین موظف محل بعمل نیامده عائله برادر مقتولم با چهار نفر اولاد صغیرش شب و روز ناله و فریاد میکنند کسی که دادرس بمظلومان بیتیمان باشد نیست وخودشان هم بی پرستار مانده اند چون بواسطه عدم کفایت مامورین محل مدتهای مدیداست دراین قصبه قتل نفوس وسرقتهای متعدد حکمفرماست متاسفانه مامورین محل چنانکه لازم است ترتیب اثر نمیدهند و اهالی که از این پیش آمد های غیر منتظره متوحش و هراسان شده هر کس درخیال جلای وطن شده وفرار را بقرار اختیار مینمایند چه شود اولیای محترم امور ما بذل توجهات نوع پرور محض رضای خدا وبنام انسانیت وآبادی وطن این یك مشت رعیت عاجز محض را از دست اشرار خونخوار خلاص نمایند که تا تدابیر لازمه در جلوگیری اینگونه فاجعه های خونین وسرقتهای خانه برانداز اشرار یکساعت اول بوسیلهٔ مامورین جدی وکافی اقدام و در اطفاء این آتش عالم سوز کوشش و سعی بلیغ نموده تا بلکه اهالی بدبخت این قصبه را امن و آسایش مسلوبه مجدداً عود کند با اینکه اهالی قصبه متفرق و متواری میباشند و باز با وضعیت حاضره طولی نکشد این قصبهٔ معتبر یکلی برباد دستخوش اشرار خونخوار وسارقین بد کردار رفته منهدم خواهد شد .

از رشت . نویسنده محمد فارابی دوست
عید مشروطیت در گیلان

در دوره بیست ساله حکومت مطلقه رضا شاه پهلوی که جور وستم از هر سو در کشور حکمفرما بوده ومردم در آتش بیداد زمان آن شاه میسوختند بظاهر بعضی شادیها وخودنمائیها چون عیدمشروطیت و مانندهای آن در ایران معمول بوده ودولت در آن روز جشنها میگرفت و مردم را وادار بشرکت در آن جشن میکرد با اینکه توده از مشروطیت حقیقی برخوردار نبودند در آن جشن انباز می شدند و بهمان نام گرامی مشروطیت دل خوش میداشتند در رشت نیز در چنین روزی میدان شهرداری پر از جمعیت تماشاچیان بود که برای دیدن آئین جشن اجتماع کرده و ابراز احساسات می کردند و دیگر شهرهای گیلان نیز همین حال را داشت .

از شهریور ماه سال گذشته که تغییرات بزرگی درحکومت ایران رویداد وایران و ایرانی زندگی نوی یافت روا بود که همه توده ایرانی در عید مشروطیت امسال انباز شده شادیها وخورسندی های فزون از اندازه کنند گیلان نیز که در جنبش مشروطیت از پیشگامان بود می بایست در چنین روزی که عید بزرگ بشمار می آید جشن های باشکوه برپا کنند وافتخارات گذشته را تازه نمایند .

هزار افسوس در ۱۴ مرداد ماه امسال در رشت هیچ نشانی از عید مشروطیت پیدا نبود و دست کم مانند سالهای گذشته نیز آیین عید مجری نشد .

ما امسال امیدواری بسیاری داشتیم ونزدخود گمان میکردیم چه جشنها وشادی هایی خواهدشد بویژه ازسوی احزاب نمایش های آزادیخواهانه بر پا خواهد خاست بازآمدن روز چهارده مرداد نشان داد که همه گمانهای ما بیهوده بوده ما این غفلت گیلانی را کاری جبران ناپذیر می دانیم پوشیده نباشد که اولین گام در این راه باید از سوی دولت برداشته میشد وسر رشته داران گیلان هیچ در این اندیشه نبودند و ما آنان را در این کار مسئول میشناسیم .

شکایت یکی از کارمندان دولت از ابهر

تقریباً یك ماه از عید رفته قیمت گندم دراین محل با کمال فراوانی بالغ برچهار صد ریال بود و بتدریج در این دوسه ماه رو بگرانی گذاشته به مبلغ پانصد و پنجاه ریال رسیده بود تا گهان چند نفر مامور از طرف ادارهٔ دارائی زنجان برای اخذ تعهد مازاد گندم وارد قصبه شده و باطراف رهسپار شدند ازآن روز واردات گندم وجو یکلی قطع شده مردم ازفروش آزاد گندم وجوخودداری نموده امروز چند روز است یك من گندم یا جو در این محل پیدا نمیشود و جلو دکاکین نانوائی باندازه ازدحام دارد که اگر دوازده ساعت معطل بشوید ده عدد نان نمیتوانید بگیرید مخصوصاً امروز دو قران بیك نفر مزد داده از صبح تا ظهر معطل شده ده عدد نان گرفته در صورتیکه پنج نفر عائله با ماهی پنجاه و هشت ریال حقوق چگونه میتوانم هرروز بادادن دو ریال مزد نان تهیه نمایم خودم هم اگر معطل اخذ نان شوم در کار اداره یکلی وقفه حاصل میشود وهمه مستخدمین مثل بنده گرفتار این وضعیات میباشند و اغلب مستخدمین این قصبه غیر بومی هستند ناچاراً بوسیله آن روزنامه از دولت خواستارچاره میباشیم که در یك فرسخی قصبه زید املاك اختصاصی ششصد خروار گندم دارد وحسب الامر تحویل انبار غله خواهند داد ممکن است به تعداد عائله هرنفری یك خروار از آن گندم مساعده داده و هرماهه بمقدار پول نان هرروز که بالغ بر هشت ریال میباشد قیمت آن را ازحقوق مستخدمین کسر نمایند و یا بانك ملی نقد مساعده داده چون سرخرمن است گندم تحویل نموده هر ماهه اداره دارائی از مستخدمین کسر نموده تسلیم بانك نماید مدیر بایگانی ثبت ابهر سید فاضل جاهد

گزارش جهان

خبرگزاری پارس

مسکو - اعلامیه اداره اطلاعات دولت شوروی چنین اشعار میدارد :

شب سیزدهم اوت نیروی ما درناحیه کلتسکایا وشمال خاوری کتل نیکوو و (ناحیه منیرالنی ودی) ونواحی (چرکلك) ومایکوپ وکراسنودار بادشمن جنگیدند . در دیگر مناطق جبهه تغییری رخ نداد

در ناحیه کراسنودار نیروی ما با دشمن رزم دفاعی نمود . در یکی از مناطق دیگر نیروی مهم پیاده نظام وتانگهای دشمن در خطوط استحکامات ما شکافی باز کرد وپیشرفت خود را ادامه داد ولی در تعقیب رزم بسیار سختی که درگرفت هیتلری ها ناگزیر بمواضع نخستین خویش باز گشتند وبیش از سیصد جنازه درمیدان جنك باقی گذاشتند درمنطقه دیگر دربرابر فشار سخت نیروی دشمن که ازلحاظ شماره افراد برما برتری داشت نیروی ما مجبور شد بخطوط نوین دفاعی عقب نشیند .

در ناحیه وروناژ یك واحد از نیروی شوروی تحت فرماندهی (زیکف) ششصد و پنجاه افسر و سرباز آلمانی را نابود کرد و توپخانه و خمپاره انداز های ما نزدیك بسه گروهان پیاده نظام آلمانی را از بین بردند .

در جنوب وروناژ در کناره باختری رود دن واحد های نیروی ما چندین بار حملات هیتلریها را دفع کردند و خطوطی را که تصرف نموده بودند با کمال جدیت حفظ کردند .

طی دو روز عملیات در جبهه شمال باختری واحدهای نیروی ما بیش ازسه هزار افسر وسرباز دشمن را نابود کردند خلبانان یکدسته ازهواپیماهای ما تحت فرماندهی (الکسندر نسوف) بر بیست هواپیمای نقلیه آلمان که تحت حمایت چهار هواپیما از نوع مسراشمیت ۱۰۹ حرکت میکردند حمله بردند وهواپیمای دشمن را متفرق ساختند و طی رزم هوائی نیز شش هواپیمای آلمان را سرنگون کردند .

لندن - خبرگزاری انگلیس خبر میدهد طی ماه ژوئیه بر اثر حملات هوائی دشمن برانگلستان سی و شش تن بطور قطع و باحتمال جان سپرده اند . شماره زخمی ها نیز هشتصد و پنج تن بوده است .

نیویورك - خبرگزاری انگلیس خبر می دهد بامداد روز چهارشنبه یك زیر دریائی محور دو کشتی کوچك متعلق بکوبا موسوم به (سانتیا کود کوبا) و(مانزانیلوس) را غرق کرده اند ۳۲ تن از کارکنان این کشتی ها هم ناپدید گشته اند

قاهره - اعلامیه ستاد ارتش انگلیس در خاور میانه چنین اشعار میدارد که شب سیزدهم اوت کشتی های ما عملیات خودرا ادامه دادند و بنیروی کشتی و کارگران دشمن تلفات سنگینی وارد آوردند .

توپخانه ما درمنطقه مرکزی ما مواضع نیروی محور را گلوله باران کردند دیروز بامداد تا شام بمب افکنهای ما بر ستونهای نقلیه و اردگاههای دشمن حمله بردند وهمچنین کشتیهای دشمن واقع در کرانه افریقا را بمباران کردند .

لندن - خبرگزاری فرانسه آزاد خبر میدهد تمام روزنامه های انگلیس درباره اوضاع روسیه مینگارند از یك طرف ازقدرت حمله نیروی آلمان کاسته شده و از طرف دیگر نیروی شوروی در جبهه استالین گراد بحمله پرداخته اند وطبق اطلاعی که ازمسکو رسیده آلمانیها رویه دفاعی پیش گرفته اند در ناحیه کراسنودار که آلمانیها روز یکشنبه هفته قبل خبر تصرف آنرا بدست نیروی خود داده بودند همچنان رزمهای شدید ادامه دارد

خلاصه آنکه دیروز پیشرفت نیروی آلمان در قفقاز ادامه یافته ولی این پیشرفت همواره کند بوده است ازقرار معلوم آلمانیها درناحیه کوبان پیشرفتی نموده اند .

درخمیدگی رود دن درشمال کستکایا وجنوب

تازه ترین خبرها

جبهه خاور - وضع جبهه درقسمت های جنوبی فوق العاده رو بوخامت گذاشته است . از طرفی نیروی شوروی با پایداری شدیدی سعی می نمایند بهرقیمتی شده در مقابل نیروی آلمان مقاومت نموده واز عقب نشینی جلوگیری نمایند .

از طرف دیگر نیروی محور با دادن تلفات وخسارات وباآوردن قوای کمکی زیادی در این جبهه روز بروز پیشرفت خودرا ادامه داده ومواضع متصرفی را تحکیم مینمایند . در نزدیکی کتلینکوو با آوردن افراد و مهمات ذخیره زیادی فن بك موفق شده است در استحکامات دفاعی نیروی شوروی شکافی ایجاد نماید . فعلا جنك مهیبی در این ناحیه جریان دارد .

جبهه مصر - در این جبهه آرامش کامل ادامه دارد وتغییرات جدیدی هنوز رخ نداده است فعلا نظرها در این قسمت بیشتر متوجه زد و خورد نیروی دریائی محور با قطار کاروان های انگلیسی شده است .

آلمان ها بنا بگفته خودشان خسارات زیادی بر این قطار وارد کرده اند . انگلیسها اظهار می دارند که چون هنوز این نبرد پایان نیافته است در باره آن بهیچوجه نمیتوان اعلامیه انتشار داد .

جبهه خاور دور - دریابان تاورز رئیس اداره هواپیمائی امریکا امروز اظهار داشته که طی حمله شدید هواپیما هائی برجزایر آلئوسین که در هوائی بسیار نامساعدی صورت گرفت هفت کشتی هوائی بزرك ژاپنی در یکی از بندرهای این جزایر منهدم و نابود گشتند

هواپیماهای مهاجم ازنوع هواپیما هائی بودند که میتوانند هم در هوا و هم در آب حرکت کنند . ازطرف دیگر از اخبار واصله چنین برمیآید که هواپیماهای ژاپنی با تصادمات عمدی خودبکشتی های امریکائی خسارات زیادی وارد آورده اند .

کوششهای سیاسی

ریوس رئیس جمهور شیلی دعوت دولت امریکا را پذیرفته وقرار است در نیمه اول ماه اکتبر بواشنگتن مسافرت نماید

سرهنك آنتوان رئیس دبیرخانه ژنرال کاترو که اخیرا ازسوریه آمده است در انجمن روزنامه نگاران از اهمیت همکاری سوریه ولبنان درمساعی جنگی متفقین سخن رانده وگفت که کشور سوریه و لبنان بواسطه موقعیت جغرافیائی خود راه را بر آلمانیها که میخواستند از مدیترانه و این کشور بسمت عراق رهسپار شوند مسدود نموده است .

ژان هلو که تا این اواخر مقام سفارت کبرای دولت ویشی را در آنکارا عهده دار بود با قطار راه آهن (توروس) بسوی سوریه حرکت میکرد .

ژنرال سیکورسکی امروز طی نطقی درلندن چنین اظهار داشته است دولت آلمان درنظر دارد که درپائیز آینده پس ازپیروزی های قطعی که امیدوار است درجبهه شوروی بدست آورد وپیش از فرا رسیدن فصل زمستان آینده که چهارمین زمستان دوره جنك خواهد بود بتواند با متفقین سازش کرده وبصلحی نائل گردد لیکن شك نیست که چنین پیشنهادهائی بطور قطع از جانب متفقین رد خواهد شد زیرا چنین صلحی فقط وقتی ممکنست که آلمان بیك پیروزی قطعی نائل گردد و چنین امری نیز بسر اثر عدم توانائی آلمان محال است .

ناحیه کتل نیکو و روسها مواضع خویش را حفظ کرده و درچند ناحیه اراضی از دست رفته را باز گرفته اند درناحیه وروناژ نیروی شوروی طی ادامه حملات خویش چند مبداء دیگر حمله در کناره راست رود دن برقرار کرده اند

مسکو خبرگزاری انگلیس اطلاع میدهد چنانکه هارولد کینك مینویسد باوجود اینکه آلمانیان همواره بسوی دریای خزر پیش میروند باز برای تصرف مواضعی که نیروی شوروی در شمال باختری قفقاز دارند بنبردهای شدید مجبور میباشند . بنابر اخباری که از جبهه جنك رسیده است نیرو های شوروی در کنار رودخانه ئی که نامش برده نشده و در منطقه کراسنودار واقع است باکمال موفقیت مقاومت مینمایند . دیروز سپیده دم آلمانیان از یك نقطه این رودخانه موفق بعبور نشده اند ولی تمام افراد آلمانی که از آن رودخانه عبور کرده اند نابود گردیدند واز طرفی هم در کرانه شمالی این رودخانه نیروی توپخانه ونیروی هوائی شوروی نیروهای آلمانی را همواره سرکوب مینمایند .

ناگپور خبرگزاری انگلیس اطلاع میدهد چنانکه امروز انتشار یافته است نیروی شهربانی چهار وپنج نوبت بنیروی شورشیان که به خراب کردن املاك مخصوص پرداخته وحریقهائی برپا کرده بودند شلیك کرده است . دردو نقطه شش نوبت شلیك گردیده است .

مسکو - خبرگزاری انگلیس اطلاع میدهد بنابرخبری که ازاداره اطلاعات شوروی از استالین گراد رسیده است در شمال خاوری (کتلنیو)پس از زدوخوردهای شدید آلمانیها از خطوط شوروی عقب رانده شده اند این جنك از چند روز پیش آغاز گردیده و چندین لشگر آلمانی در خطوط نیروی شوروی شکافی باز کرده بودند پس از یك روز زدوخورد نیروهای محور اجباراً موضع دفاعی اختیار کردند .

متجاوز از هشتهزار تن از نیروی دشمن کشته شده و بیست ویك تانك آن ها منهدم گردیده است در ظرف این دوروز نبردهای فوق العاده بوسیله تانك جریان یافته ولی آلمانی ها بهیچوجه پیشرفتی حاصل نکرده اند .

نیروی دشمن بیهوده برسد دفاعی بسیار مستحکم شوروی حمله کرد و بالاخره بعقب نشینی مجبور شد وعده بسیاری از تانکهای خود را درحال اشتعال بجا گذاشت . درطی خبر اشعار شده است که جنك در این نقطه هنوز ادامه دارد .

ژنو - خبرگزاری شوروی خبر می دهد در بسیاری از نواحی فرانسه بمناسبت کمیابی خواربار اغتشاشهائی برپا شده است در شمال وخاور وبویژه در ناحیه (آراس) وبرخی از نواحی صنعتی این کشور نیز آشوبی برپا گشته است .

در (رنس) و (تول) و (ایسی لمولینو) و دیگر نقاط فرانسه بین امنیه و اهالی تصادف هائی روی دادهواز طرفین عده ئی زخمی و کشته شده اند واحدهای نیروی حمله آلمان در کار فرونشاندن اغتشاش برخی از نواحی اشغال شده فرانسه شرکت نموده اند .

استکهلم - بقرار اظهار خبرگزاری انگلیس خبرنگار خبرگزاری اسکاندیاو که در تحت بازرسی آلمانیها قرار دارد از برلن خبر میدهد که دو روز پیش اقداماتی برای از بین بردن یك مرکز فرستنده هلاندی بعمل آمد .

(کریستانسن) فرمانده کل نیروی آلمان در هلاند اظهار داشته مواد منفجری که همراه خرابکاری از منابع خارجی باو تحویل شده است . باوجود تذکرات مکرر باهالی اگر ثابت شود که مردم با تروریستها کمك و مساعدت کرده اند گروگانانی که در این ناحیه گرفته شده اند اعدام خواهند شد .

مرکزارتش متفقین درجنوب باختری اقیانوس ساکن

بقرار خبر گزاری انگلیس اعلامیه متفقین چنین اشعار میدارد :

گینه جدید - بمب افکنهای ما بر ناوگان و تاسیسات دشمن حمله بردند ولکن براثر نامساعدی اوضاع جوی نتایج حمله مشاهده نشده است درطی نخستین پرواز بمب افکنهای سنگین ما ازطرف دشمن شش هوا پیمای شکاری از نوع (او) موردحمله قرار گرفتند دو شکاری دشمن سرنگون گردید و سه تای دیگر آسیب دیدند در طی حمله دوم هفت هواپیمای شکاری دشمن بابمب افکنهای متوسط ما پیکار پرداختند .

یك هواپیمای دشمن سرنگون گردیده درطی حمله سوم در مقابل فعالیت هواپیماهای ما هیچگونه مزاحمتی بعمل نیامد . کلیه هواپیماهای ما پس ازاین عملیات بمراکز خود باز گشته اند فقط چندتای آنها مختصر آسیبی دیده اند .

درقسمت شمال باختری فعالیت اکتشافی ادامه دارد رسما خبر میدهند که حمله برناوگان دشمن درناحیه گینه جدید کهدر روز روشن بعمل آمده .

آلما آتا - خبرگزاری شوروی خبرمیدهد کارکنان صنایع نفت قزاقستان هرماهه بر میزان تولید محصولات خود میافزایند .

از طرفی هم افزایش میزان محصولات برای بهره برداری از چاههای قدیم و بهبودی آلات و ادوات میباشد . در عرض یکسال ۲۲۰ تا از این چاهها بیست هزار تن نفت اضافه بیرون داده است .

مسکو - خبرگزاری شوروی خبرمیدهد طی یازده روز اول ماه اوت میزان محصولات کارخانه های کمیساریای ملی تسلیحات بار دیگر افزایش یافته است .

تمام کارخانه های توپ سازی برنامه خویش بهترین روی انجام داده اند برخی از این کارخانه ها نیز بیش ازآنچه در برنامه تعیین شده محصولات تهیه نموده اند از جمله کارخانه هائی را که تحت نظر (الیان) و (خوسکی) قهرمان کار سوسیالیستی اداره میشود میتوان نام برد کارخانه های دیگر کمیساریاهای ملی آنهائی که تحت اداره (لیخاچف) و (اندریف) اسلحه های نیروی پیاده میسازند از حدود برنامه روزانه خود محصول تهیه نموده اند .

لندن - خبرگزاری فرانسه آزاد خبر میدهد محافل آگاه لندن براین عقیده اند که در دیگر شهر های هندوستان آشوب های دیگر برپا خواهد شد ولی این آشوبها مانع از سربازگیری نخواهد بود .

روزنامه بهار

دفتر ادارهٔ روزنامهٔ بهار بخیابان ناصریه کوچهٔ رمسعود خان (کاشی ۱۲) انتقال یافته است
حبیب بهار

مسکو - خبرنگار مخصوص خبرگزاری انگلیس ازمسکو تلگراف میکند که نیروی شوروی دوجناح جبههٔ وورونژ ابتکار در عملیات رابدست گرفته اند و سه نقطه مهم لشگرکشی واقع در جنوب این شهر را تصرف کرده و بخط آهن رسیده اند بدینطریق خطوط ارتباطی آلمانرا قطع کرده در شمال باختری هم چند واحد از نیروی آلمان را نابود نموده اند .

مرز ایتالیا — طبق اطلاع خبرگزاری انگلیس ایتالیائیها (راونیك) یکی از شهرهای کوچك یوگوسلاوی‌راآتش زده و با خاك‌یکسان کرده و بقصبه‌های مجاور نیز قدغن نموده‌اند به ساکنین این شهر کوچك پناه ندهند و بگذارند اهالی این شهربهلاکت رسند نظرباینکه‌تمام‌مردان این شهر در میدان تیرباران شده اند فقط زنان و کودکان مشمول این حکم میگردند .

بمبئی - خبرگزاری انگلیس اطلاع میدهد اوضاع تمام نقاط کشور هندوستان بهبودی کامل یافته و این بهبودی همچنان در اوایل بامدادآدینه ادامه داشته و تا کنون پیش آمد ناگواری روی نداده است بار دیگر عده‌ئی زیاد مغازه گشوده‌شد و بیشتر آسیابها و کارخانه ها از نو شروع بکار نموده اند .

کارگران هندی که لباس اروپائی را از تن بدر کرده بودند دو باره بتن کرده و این خود نشان میدهد که از نو اعتماد و اطمینان یافته اند .

روز پنجشنبه در (ناگپور) شش تن کشته و پانزده تن زخمی شده اند .

اعلامیه‌حاکی ازوقایع دیروزچنین اشعارداشت هنگامیکه شهردار با دسته های نیروی شهربانی و لشگری و کارگران در شهر گردش میکرد جاده ها ازلوله ها وسنك و دیگر اشیاء پرشده بودمردم بطرف وی آجر پرتاب کردند در این میان سه بار گلوله بر اوباش شلیك شد .

درکلکته و احمد آباد بطورکلی اولیای امور بر اوضاع تسلط دارند .

امروز فرماندار شهرستانهای متحد هندوستان نطقی ایراد کرد و طی آن اظهار داشت هر گاه برای مبارزه شدید کمترین اقدامی بشود ما نیز بیدرنك برای حفظ کشور و ساکنین آن با تمام وسائلی که در دست داریم اقداماتی خواهیم کرد اینك از تمام افـراد ملت در خواست میشود که اختلافات را کنار گذارند و فقط قضیه دفاع هند و احراز پیروزی را در نظر گیرند .

روز پنجشنبه طی اغتشاشی که در گوتوروی داد دو تن کشته وشش تن زخمی شدند دیروز در مدرس اغتشاشاتی بروز کرد ولی اکنون میتوان گفت که در این‌شهرستان آرامش برقرار است .

اطلاعاتی هم که ازبرخی نواحی کشوررسیده حاکی است که اهالی از جنبش حزب کنگره پشتیبانی نکرده اند .

بورس و بازار کلکته همچنان باز است ولی در بمبئی هم بورس وهم دکاکین تعطیل کرده اند

میدان‌جنك - خبرگزاری شوروی خبرمی دهد در ناحیه وورونژ نیروی شوروی طی رزمهای شدید دشمن را همچنان عقب راند و یك نقطه مسکون که آلمانیها با شدتی هر چه تمامتر از آن دفاع میکردند تصرف نمود آلمانیها برای تقویت نیروی خود هم آتشبار و هم هواپیما وارد عرصه کارزار میکنند و با اقدام بحمله متقابله می کوشند خطوط خویش‌را حفظ نمایند

عصر روز دوازدهم اوت فاشیست ها در صدد برآمدند یك نقطه مسکون را که از دستشان بدر رفته بود باز گیرند و برای اجرای این منظور دو هنك پیاده را تحت‌حمایت چندین تانك وادار بحمله بر خطوط ما نمودند

ولی نیروی پیاده و توپخانه ما با شلیك‌خویش آنها را عقب راندند و چندین تانك آلمانی‌را نابود کردند عده زیادی ازجنازه سربازان دشمن را در میدان جنك باقی گذاردند .

افراد یك واحد از نیروی شوروی که کمیسر آنها (کوره لنکو) میباشد بیش از دیگران‌دراین رزم ابراز لیاقت نمودند باین معنی که صدها تن از سربازان و افسران نیروی دشمن‌راکشتند وچهار تانك و چهار مسلسل و ده توپ ضد تانك ومقدار زیادی از اسلحه های دیگر دشمن را نابود کردند حملات متقابل آلمانیها که برمواضع نیروی ما در گرفت مواجه با پایداری شدید سربازان سرخ گردید .

هواپیماهای ما نیز با نیروی زمینی کمك موثر کرده اند دیروز خلبانان ما هشت تانك وسی‌وشش واگن و ده وسیله نقلیه حامل آلات جنگی دشمن را نابود نمودند و یك انبار مهمات را نیز خراب کردند وچهار آتشبار صحرائی وچند خمپاره انداز نیز از کار افتاد .

هواپیما های جنگی ما نزدیك یك گردان از نیروی پیاده دشمن‌را از بین بردند اکنون درناحیه پایی‌وورونژ رزم ادامه دارد .

مسکو - طبق اطلاع خبرگزاری انگلیس اعلامیه تکمیلی دولت شوروی حاکیست که درناحیه کتل نیکوو رزم های سخت ادامه یافت در یکی‌از مناطق نیزتوپخانه‌مایکصد تانك آلمانی را نابود کرد و سی‌وپنج اتومبیل‌زره پوش‌و سیصدو پنج کامیون دشمن را ازبین بردودست کم ششصدو پنجاه‌سرباز و افسر آلمانی را کشت.

لندن - بقرار اظهار خبرگزاری انگلیس اعلامیه وزارت دریـاداری انگلیس چنین اشعار میدارد که در طـی چند روز اخیر عملیات دریائی در مدیترانه مرکزی جریان داشته‌است.

در پرتو این عملیات با اینکه قوای مهمی از دشمن در دریا متمرکز گردیده و امیدوار بودنداز عبور کشتی های ما ممانعت کنند ما توانستیم از مهمات ونیروی کمکی‌فراوانی بجزیره‌مالت‌برسانیم از جمله قوای کمکی عده زیادی هواپیمای‌شکاری بوده است دشمن برای ممانعت از عبور قطار های انگلیس در چندین نقطه زیر دریائیهـا و هواپیما های اژدرافکن و همچنین عده‌ای ناو که‌درنزدیکی کرانه عملیات میکردند تمرکز داده بود.

رزمناو های دشمن که مسلح به توپهای هشت بندی وشش بندی بودند در دریای تیرنی تمرکز داشتند و برای ممانعت از عبور قطار های کشتی انگلیس باکمال شتاب بسمت جنوب رهسپار بودند لکن پیش از آنکه به ناوگـان ما نزدیك شونداز طرف‌نیروی هوائی‌انگلیس مورد حمله‌قرار گرفتند نتایج این حمله تاکنون معلوم نشده وانتظار میرود اطلاعات جامعتری راجع بعملیات نیروی هوائـی انگلیس وهواپیما های نیروی دریائی بدست بیاید انهدام یك زیر دریائی دشمن قبلا اعلام شده بود و بطوریکه اکنون مسلم گردیده است دست کم‌یك زیردریائی دیگر دشمن نیز غرق گردیده‌است.

غرق کشتی هواپیمابر موسوم به «ایگل» پیش از این اعلام گردید و اینك هم وزارت‌دریاداری اعلام‌میدارد که رزمناو «منچستر» درنتیجه‌خساراتی که بروی وارد آمده غرق شده است جمع کثیری از بازماندگان آن ازمرك رهائی یافته وگویا عده دیگری هم درکرانه تونس پیاده شده‌باشند چونکه این رزمناو در نزدیکی آن کرانه غرق شده است همینکه اطلاعات کامل بدست آمد به خویشاوندان غرق شدگان خبر داده خواهد شد.

هنگامی که‌چنین‌عملیات‌بزرك درنزدیکی‌مراکز دشمن بوقوع میپیوندد البته نباید انتظار داشت که کار بدون تلفات صورت بگیرد.

درصورت‌امکان اطلاعات کامل دراین‌خصوص داده خواهدشدولی تاحدی که انتشارآن‌به‌پیشرفت کار دشمن کمك ننماید.

استکهلم - بقراراظهار خبرگزاری‌شوروی روزنامه (بروسر تساتونك)علنا مینویسد که‌هیتلریها قصد دارند اروپا را بیك بازداشتگاه وسیعی تبدیل کنند اکنون سرتاسر اروپای باختری بیك رشته اردوگاهها‌تبدیل شده است در این قسمت‌اروپاست که میتوان آثار و علائم برجسته نظم نوین اروپا را بخوبی مشاهده نمود افرادبدون ملاحظه تمایلات و عقاید شخصی خود باید تابع مقررات اردوگاهها باشند روزنامه نامبرده اظهار تاسف میکند که تمام ملل این برنامه را برای آینده قبول نکرده‌اندودر این باب چنین مینویسند.

در۱۹۳۸ کارگران آلمانی بدون داشتن‌رضا و رغبت باردوگاههای کار رفتند و استحکاماتی‌در باختر برپا کردند این اقدام در آغاز ۱۹۴۰ برای دفاع از اروپا تجدید شد آنگاه روزنامـه نامبرده کسانی‌را که با تبدیل اروپـا بیك اردوگاه وسیع - کار مخالفت میکنند به مجازاتهای شدیدی تهدید نموده است.

لندن — چنانکه خبرگزاری انگلیس اطلاع میدهد وزیر محصولات جنگی انگلیس روز چهار شنبه طی نطقی که درلندن ایراد کرد اظهارداشت سه هفته پیش من پیش بینی کردم که ما در ظرف هشتاد روزآینده بایکی ازبحرانهای تاریخی‌خویش مواجه خواهیم گشت .

اکنون نیز هیچ دلیلی در دست نیست که‌من عقیده خود را تغییر دهم مثلا در خاور میانه درعرض هشتاد روز آینده بعقیده من رزمی بسیار خونین ازنو در خواهد گرفت . در جبهه شوروی‌چنانکه همه میدانند بنیروی شوروی در سمت جنوب لطمه شدیدی وارد آمده است لیکن باید اعتراف کرد که‌دلاوری‌نیروی‌سرخ وپایداری متهورانه‌لشکریان شوروی درمقابل دشمن از هرچه تصور شودبیشتر شایسته ستایش وتحسین است .

در مصر وضع وخیم است زیرا دیگر عملیات منحصر بزدوخوردهای کوچك نبوده‌بلکه‌هریك‌ازطرفین مواضع خودرا‌مستحکم کرده وبانتظار عملیات‌بزرك هستند . تلفات کشتیهای متفقین در ماه ژوئیه کمتر شده وبر شماره زیر دریائیهای منهدم شده دشمن افزوده گشته است .

باوجود این باید هنوز منتظر حملات شدیدی در این زمینه از جـانب دشمن بود . لرد لیتلتن در پایان نطق خویش ازآغاز حمله نیروی استرالیائی وامریکائی در اقیانوس کبیر اظهار خرسندی‌بسیار کرد وسپس تائید نمود که بعقیده وی دوره هشتاد روز آینده همچنان بسیار وخیم است

مسکو — خبرگزاری شوروی خبر میدهد در ماه سپتامبر بیش از بیست هزارتن دبیر که از آموزشگاههای عالی باخذ گواهی‌نامه نائل شده‌اند در کشور شوروی مشغول تدریس وتعلیم خواهند شـد .

پنج هزارتن از آنان به نواحی که ازدست آلمانیها باز گرفته شده اعزام خواهند شد وآنان‌در همان نواحی‌درآموزشگاهائی‌که پس ازمهاجمه آلمانیها از نو ساخته شده یا مرمت یافته‌اند مشغول کار خواهند شد وعده دیگری به جمهوریهای آسیای مرکزی شوروی رهسپارخواهندشد دراین جمهوریها وهمچنین در نواحی اورال‌وولگا چندین آموزشگاه امسال افتتاح گردید .

لندن-خبرگزاری‌فرانسه آزادچنین‌گزارش میدهد از چند هفته پیش لحن تبلیغات آلمان‌درباره امکان ایجاد جبهه دوم کاملا تغییر کرده و آلمان ها که تا چندی پیش ظاهراً بدین امر چندان توجه واعتنا نمیکردند اکنون قضیه را بسیار جدی گرفته‌اند .

دولت آلمان از روز نامه نویس های خارجی دعوت کرده است که دیوار پولادین نیروی آنان درکرانه باختری اروپا بچشم ببینند اکنون دیگر آلمانها ازعدم‌امکان ایجاد جبهه‌دوم سخن‌نمیگویند بلکه سعی در اثبات این نکته میکنند که نیروی آلمان از هرحیث برای مواجهه بانیروئی که بخاك اروپا پیاده شود آماده است .

دلیلی که آلمان ها برای امکان ایجاد جبهه دوم‌ذکر میکنند اینست که شایدمتفقین براثراصرار روسها مجبور به ایجاد چنین جبهه ای گردند لیکن یك چیز است که ظاهرآآلمانهافراموش کرده یانمیخواهند درنظر گیرند وآن اینست که‌انگلیس ها وامریکا اکنون بخوبی دریافته اند که شکست آلمان از راه عملیات جنگی فقط در اروپا امکان پذیر خواهد بود بدیهی است هنگامیکه متفقین‌یك جبهه جنك ثانوی پدید آورند منظور اصلی آنان کمك‌بنیروی‌شوروی خواهد بود لیکن نظر ایشان نیز تبدیل وضع دفاعی بوضع تهاجمی است که‌شرط اساسی نیل بپیروزی است دلیل دیگری که آلمان ها برای جلوگیری از تزلزل روحیه مردم آلمان از افزایش شدت حملات نیروی هوائی انگلیس بر آلمان وعده متفقین بتشدید ایـن حملات پس از رسیدن نیروی هوائی امریکا اقامه میکنند این است که انگلیسها خواسته اند برای راضی کردن روسها یك جبهه جنگی هوائی تازه بوجود آورده وآنرا بحساب جبهه زمینی گذارند .

این دلایل همه بی اساس وپوچ بوده وفقطاز این‌لحاظ شایان‌توجه است که‌نماینده روح اضطراب و نگرانی آلمان هاست زیرا ملت آلمان با تمام فتوحات نیروی خود درخاك شوروی هنوزچندان بآینده‌خویش امیدوارنیست

لندن - خبرگزاری فرانسه‌آزاد خبرمیدهد با وجود پایداری عقب داران شوروی کـه برای اغتنام جهت تخریب و تخلیه پیکار میکنند آلمانیها با کمال سرعت در طول ارتفاعات قفقاز پیشرفت مینمایند بـا این حال دو جبهه دن نیروی شوروی جلوی پیشرفت دشمن را در مقابل استالین گراد گرفته اند و درطول‌قسمت پائین رود ولگا وشمال خاوری کتلنیکو آلمانیها حالت دفاعی اختیار کرده اند خبر نگـار مسائل نظامی روزنامه دیلی تلگراف مینویسد کـه مارشال تیموشنکو اکنون ناگزیر است یکی از دو رویه را انتخاب کند یا آنکه قفقاز شمالی و مراکز نفت خیز مهم این ناحیه یعنی‌مایکوپ وگروزنی را که برای‌شورویها جنبه حیاتی ندارد ترك کند و یا اینکه از خطوط ارتباطی بوسیله رودخانه و راههای آهن واقع در شمال دریای خزر وقلب روسیه شوروی دفاع‌نماید

ظاهرا مارشال تیموشنکو راه دوم را اختیار کرده و قفقاز شمالی را ترك گفته و بکلیه نتایج آن بویژه باحراز تسلط و برتری دشمن دردریای سیاه تن در داده است وهم خود را برای دفاع از مواضعی که استالین گراد وحاجی طرخان راپوشش میکند مصروف داشته است اتخاذ تصمیم در این باره کار بس دشواری بود و مادام که مسئله تامین خوار بار و مهمات و نفت در نتیجه توسعه عملیات در نواحی ولگا و سیبری و اراضی ماوراء قفقاز تامین میگردد نمیتوان گفت که تیموشنکو در اتخاذ تصمیم خود راه خطا رفته است .

واشنگتن — طبق اطلاع خبر گزاری انگلیس اعلامیه نیمه رسمی دریاداری امریکا اشعار میدارد ملوانان‌تفنگدار امریکا که درجزایرسلیمان پیاده شده اند همچنان مواضع خویش را بوضع رضایت بخشی تحکیم مینمایند .

چند واحد از نیروی دریائی امریکا خطوط ارتباطی ما را حفظ میکنند کشتیهائی را که آلات و لوازم برای نیروی‌متصرف حمل‌میکنند مشایعت می نمایند .

هواپیماهای امریکا ونیروی پیاده شده متفقین همواره بر ایستگاههای هوائی ژاپن حمله میبرندو مراکز کشتیهای ژاپن را در بندر هائی که دردست دشمن است بمباران مینمایند .

لندن - خبر گزاری انگلیس چنین اطلاع میدهد امروز یکسال تمام از روز امضای منشور اقیانوس اطلس از طرف چرچیل وروزولت میگذرد سال‌گذشته درموقع امضای این‌منشور هنوزامریکا وارد در جنك نشده‌بود لیکن باتمام قوا بانگلیس‌و شوروی کمك میکرد

لندن - بقرار اظهار خبر گزاری فرانسه آزاد سرهنك آنتوان رئیس دبیر خانه ژنرال کاترو که اخیرا از سوریه آمده است در انجمن روزنامه نگاران‌ازاهمیت همکاری سوریه ولبنان درمساعی جنگی متفقین سخن‌رانده وگفت که کشور سوریه و لبنان بواسطه موقعیت جغرافیائی خود راه را بر آلمانیها که می‌خواستند از مدیترانه و این کشور بسمت عراق‌رهسپارشوند مسدود نموده است‌آلمانیها در بهاراخیر می‌خواستند این تصمیم خود رابموقع اجرا گذارند ولکن بر اثر اقدامات و مداخلات فرانسویان وسربازان انگلیس که سوریه را اشغال نموده وبوی استقلال بخشیدند نقشه آلمانیها نقش برآب شد .

از آن تاریخ تا کنون اوتش نهم که درتحت فرماندهی ژنرال ویلسن می‌باشد بهمکاری مقامات فرانسوی‌ومساعدت چندین‌هزار تن از مردم‌سوریه دست بعملیات دفاعی مهمی زده است . مردم لبنان نیروهای فراوانی به واحدهای فرانسوی که‌باتفاق سربازان انگلیسی در جبهه های لیبی ومصرپیکار میکنند دادند وعده ای از این اشخاص در هنگام دفاع از بئرالحکیم شربت شهادت نوشیدند .

لندن - خبرگزاری انگلیس اطلاع میدهد در ماه ژوئن و ژوئیه امسال هواپیماهای انگلیس سیزده هزار تن بمب برخاك آلمان ریختند و حال آنکه در عرض همین مدت در سال ۱۹۴۱ هشت هزار و پانصد تن و در همین دو ماه سال ۱۹۴۰ ۳۵۰۰ تن بمب برآن کشور افکنده بودند .

از این پیکرها بخوبی‌معلوم میشود که حملات هوائی انگلیس بر آلمان تا چه اندازه رو بشدت نهاده است .

طی تمام اوقـات دوره حمله نیروی هوائی انگلیس بر (ماینانس) که شب چهار شنبه صورت گرفت هواپیما های انگلیس درعرض چهل وشش دقیقه چندین هزار تن بمب برآن شهر فروریختند ۵۰۰۰۰ بمب آتشزا جزو بمبهای انفجاری بدان نقطه افکنده شد .

دکتر (گوبلز) مقاله‌ئی در روزنامه(داس‌ریخ) نگاشته و طی آن شرح داده که بچه جهت آلمان نمیتواند دربرابرحملات هوائی معامله متقابل نماید . وی اقرارمیکند که آلمان ازحملات هوائی‌انگلیس زخمهـای سخت برداشته است و اگر مایل بود میتوانست صدها هواپیمای خویش را ازجبهه خاور بدین سوی بکشاند و بعنوان معـامله متقابل برای حمله بر کشور انگلستان گسیل دارد ولی عجالتاً نمیخواهد دست باینکار بزند .

از لحن این مقاله بخوبی پیداست که اولیای امور آلمان تاچه درجه از این قضیه گرفتارتشویش و اضطراب هستند که بهمان شدتی که هواپیماهای انگلیس خاك آلمان را بمباران می کنند نیروی هوائی آلمان نمیتواند بانگلستان حمله برد .

وزیر تبلیغات‌آلمان‌خواسته است قصورنیروی هوائی آلمان را از علل وجهات لشکر کشی‌بداند.

رویه جدیدی که برای بمبارانهای شبانه پیش گرفته شده و دیروز وزارت هوا پیمائی انگلیس تفصیل‌آنرا تشریح کرده قابل توجه واهمیت‌میباشد.

هنگامی که حمله برماینانس جریان داشت یك دسته خلبان که مخصوصا برای اینکار انتخاب‌شده بودند برفراز آن شهر پرواز کرده و پیشرفت کار حمله رسیدگی میکردند که آیا هدفهای انتخاب شده کاملا مورد اصابت تیر واقع شده است یاخیر بااینکه حملات هوائی برآلمان از حیث‌شماره و اهمیت همواره زیاد است در آینده نزدیکی از این اندازه بمراتب نیرومندتر خواهد شد .

روزنامه‌دیلی‌تلگراف‌مینویسد تاکنون‌باستثنای یك حمله مختصر برهلند دیگر حملات تنها بدست خلبانان انگلیسی صورت گرفته و بیشتر هواپیما ها نیز متعلق بنیروی هوائی انگلیس بوده‌است .

ما آنچه را که میتوانیم در این جبهه هوائی انجام دهیم هنوز به منتها درجه نرسانده ایم اما حملاتی غیر از حملات نیروی هوائی انگلیس هم نزدیك است خبرنگار ما که درنزد ارتش‌امریکائی میباشد مینویسدامریکائیهائی که فعلا دراینجاهستند برای افزودن نیروی هوائی خود بر نیروی مـا آماده شده اند بعلاوه تنها در یك جبهه نیست که امریکائیها با تشکیلات کامل و نیرومندی ظهور کرده اندبلکه نیروی هوائی آنها درچین وهمچنین در جنوب باختری اقیانوس آرام با نیروی هوائی استرالیا همکاری می نمایند .

قریب یکهفته‌است که نخستین دسته بمب‌افکن های امریکائی در جبهه مصر هم داخل پیکار شده است :

از قرارمعلوم دسته های شکاری متفقین‌قسمت عمده اش مرکب از خلبانان امریکائی میباشد و این نشانه ایست از قدرت و توانائی تازه نیروی هوائی متفقین که خودرا برای حمله به آلمان‌آماده ساخته است

آگهی اختصاصی

چون تحدید حدود ۱قطعه زمین بمساحت ۲۰۰ متر جزء پلاك ۶۷۴۸ـ۲ بخش۲ از اراضی مورد تقاضای حسین که بعداً بآقای قنبر وحیدر انتقال قطعی یافته است بعمل نیامده

و از طرفی هم طبق ماده ۱۵ قانون نمیتوان عمل نمود

لذابرحسب تقاضای کتبی ایشان عملیات تحدیدی در روز ۱۵ر۶ر۲۱ ساعت ٤ قبل ازظهر در محل شروع و بعمل خواهد آمد

بدین وسیله بمالك و مجاورین آگهی میشود کـه در روز و ساعت مقرر در محـل حضور بهمرسانند .

ش۹۰٤ — تاریخ انتشار ۲٤ر۵ر۲۱ — رئیس بخش شمال ثبت املاك تهران

آگهی اختصاصی

چون تحدید حدود یکقطعه زمین بمساحت ۱۱۰ متر مربع جزء پلاك ۶۷۴۸ بخش ۲مورد تقاضای حسین که بعدا بآقای اکرم فارسی انتقال قطعی یافته است بعمل نیامده است .

و از طرفی هم طبق ماده ۱۵ قانون هم نمیتوان عمل نمود .

لذا بر حسب تقاضای ایشان عملیات تحدیدی در روز ۱۶ر۶ر۲۱ ساعت ٤ قبل ازظهرالی ظهر درمحل شروع و بعمل خواهد آمد .

بدین وسیله بمالك و مجاورین آگهی میشود که در روز و ساعت مقرر در محل حضور بهم رسانند.

تاریخ انتشار ۲٤ر۵ر۲۱ — شماره ۹۰۵

رئیس بخش شمال ثبت املاك تهران

آگهی

وزارت بازرگانی وپیشه وهنر نرخ جدید حریر محصول کارخانه حریربافی چالوس را برای اطلاع عموم علاقمندان بشرح زیر اعلام میدارد :

معیار و نوع پارچه		بهای یکمتر بریال	معیار ونوع پارچه		بهای یکمتر بریال
کرپ دوشین معیار	۲	٤۵ ریال	کرپ لژوری معیار	۱۰۱	۷۰ ریال
« «	۳	« ۵۰	توآل « «	۱۹۱	« ۶۰
« «	۵	« ٤۰	کانله « «	۵۹	« ۱۲۰
« «	۵۳و۵۵	« ۶۰	تافتالین «	۱۱٤	« ۶۰
« «	۶۹	« ۷۰	شارمز «	۱۹۱	« ۱۲۰
« «	۷۶	« ۵۵	تافته «	۱۹۰	« ۱۰۰
« «	۹۱	« ۶۰	« ساده «	۱۹۶	« ۱۰۰
« «	۱٤۰	« ۶۰	رول‌یال «	۱۷۸	« ۱۵۰
کرپ ساتن «	۷	« ۷۰	توآل فانتزی «	۱۹۳	« ۱۲۰
« «	۷۹	« ۱۲۰	سورا دامیه «	۱۱۳	« ۱۲۰
« «	۱٤۳	« ۱۰۰	وال «	۱٤۱	« ۵۰
کرپ‌موس «	۲۹	« ۱۰۰	رومبلی ژاکار «	۱۵۰	« ۱٤۰
« ژرژت «	۱٤۲	« ۷۰	پیراهنی‌راه‌راه مردانه	۷۱	« ۹۰
« مارکن «	۱۵۲	« ۸۰	« «	۱۰۰	« ۶۰

نرخ عمده فروشی باسوده ۵٪ در صد و خورده فروشی دوازده درصد برنرخ بالا اضافه‌میباشد فروشندگان موظفند که صورت نرخ حریررا با نمونه پارچه به تابلوئی الصاق و دردسترس مشتریان بگذارند .

از خریداران تقاضا میشود درصورتیکه فروشندگان اضافه براین ماخذ وجهی ازآنهادریافت کردند مراتب‌را با ارسال نمونه پارچه ومدرك‌خرید کتبا باداره کل کارخانه‌های نساجی این وزارت‌اطلاع دهند تا موضوع رسیدگی و تعقیب شود

شماره ـ ۸۹٤ — ۳ـ۳

وزارت بازرگانی و پیشه و هنر

متن دفاع آقای کسروی در دیوان کیفر

۴

اما شیخ خزعل باید تصریح کنم که من ازو گزند وآسیب دیدم ام . زمانی که بدولت نافرمانی نمودمن درخوزستان بودم زیان وآزار بسیار کشیدم چیزیکه هست من با او کینه نورزیدم ودلیلش آن است که چون پس از باز گشتن بتهران تاریخ خوزستان وداستان نافرمانی شیخ را نوشتم (که آن کتاب بچاپ رسیده) یادی از سر گذشت خود نکردم ودر باره شیخ نیز به پرده دری نپرداختم زیرا من کمتر اهمیتی بقضایای خود میدهم . گذشته از آنکه من از سفر خوزستان باهمه زیان وآزاریکه دیدم با خوشدلی باز گردیدم . بخصوص که در آنسفر با خانها در دوستی یافتم وآنمرد باآنکه همه کاره شیخ بود با من دوستی ومهربانی بسیار نمود وبیشتر بپاس دوستی های او بود که من بدرفتاریهای شیخ و کسانش را فراموش ساختم . کنون هم برمن ناگوار است که از شیخ بدگویم . ولی چون پای وکالت درمیان است نمی توانم چشم پوشی کنم . این بسیار شگفت است که شیخ خزعل را یکی از بزرگان ایران شمارند ویك فرد نیکو کارش نشان دهند وکسانی را بیگناه بانهام کشتن او بزندان اندازند وبداد گاه کشانند . اینها از آن سرزده که تاریخ شیخ را نمی دانند ومن هم در اینجاجز باختصار یاد نتوانم کرد (دراینجا بتاریخچه شیخ پرداخت که چون در پرچم جداگانه نوشته شده و می شود دیگر در اینجا نمی آوریم) .

در باره دیبا نیز متاسفم که حقایق را بگویم . این مرد در اروپا درس خوانده و از آنجا جز بی دینی ومادیگری هدیه نیاورده بود واز اینروچون در دربار استخدام یافت بیکرشته خوشگذرانیهایی پرداخت که جز مایه بدنامی نبود وسر انجام درنتیجه آنکه بامجلل الدوله بدو زن شاه قمار کرده وازو برده بود از دربار رانده شد ودراین هنگام کسانی فرصت یافته از دستش شکایت کردند ودر دادگاه بعنوان کلاهبرداری محکوم وبزندان فرستاده شد اساسا او زندانی سیاسی نبود ومن نمیدانم برای چه با او رفتار زندانی سیاسی میکرده اند . گویـا در نتیجه گفتگوهایی بوده که ازاسرار دربارمیکرده است بهرحال باو عنوان ستمدیدگی نتوان داد . دراینجا گفتگو از قرآن خواندن او کردند . ولی ما اورا قرآن خوان نمی شناختیم .

در باره مدرس من او را یکبار بیشتر ندیده بودم واز نزدیك نمی شناختم . ولی چنانکه ازمردم میشنوم بیکمردی بوده بی آز وطمع ، وبپول وجاه اهمیت نمیداده ، ترس از کسی نمیکرده ، نماز خوان وروزه دار بوده . اینها خصایص دینی اوست ولی همه میدانند که شادروان مدرس در سیاست همیشه اشتباه میکرد و کار هایش بزیان کشور بود . مثلا در قضیه مهاجرت مدرس در میان مهاجران تفرقـه انداخت وباعث آن شد که کسانی از سران مهاجران را گرفتند وبزنجیر کشیدند وباستانبول بردند

داستان مهاجرت یکداستان مهمی بود. دربحبوحه جنك گذشته که روسها درایران سپاه داشتند ومتفقین در همه جا کار گرمیبود یکدسته ازدموکرات ها و آزادیخواهان بنام غیرت ایرانیگری با آنها مخالفت نموده وباآلمان وعثمانی ارتباط واتحادپیدا کردند وبرای تهیه وسایل جنك باروسها ازتهران بیرون رفتند . این یك دلیری بزرگی بود ولـی متاسفانه از همان قم که شهر نخستین سر راهشان بود دو دستگی آغاز گردید وعلت آن بود کـه دموکراتها میگفتند ماباید یکسره باآلمان پیمان بندیم وباخود آنها ارتباط پیداکنیم ولی مدرس به عنوان اتحاد اسلام پافشاری میکرد که ما باعثمانی پیمان بندیم واو را وسیله ارتباط باآلمان قراردهیم وبرسراین بادیگران کشاکش می نمود. همه کس میداند که این اندیشه اوخام بوده است

در داستان نافرمانی خزعل مدرس باو هوادار دار درآمد ودر مجلس یك اقلیتی بضد شاه گذشته پدید آورد اقلیت بسیار متعصبی که گذشته از از مجلس درشهر تهران جوش و خروش راه می انداخت. درچنان هنگامی که ممکن بود منجر بجدا شدن خوزستان از ایران گردد آقای مدرس بی باکانه بادولت مخالفت مینمود حقیقت آنست که جمعی از آزمندان وسود جویان از خزعل واز دیگران پولهائی گرفته وباو وعده پشتیبانی داده بودندچون خود آنان وجهه کارنداشتندمدرس را پیش انداخته ووسیله کار خود گرفته بودند .

گفته میشود مدرس بپول قیمت نمیگذاشت وبی نیازانه زندگی میکرد. این راست است ؛ ولی چه سود که دیگران اورا وسیله استفاده های پولی می ساخته اند

ما از رضا شاه یاد داشتهائی دردست داریم که مینویسد « در قضیه جمهوریت فلان مرد آمد واز من پول خواست ومن چون ندادم رفت واز محمد حسن میرزا گرفت وبطرفداری از او برخاست » مقصودش یکی از پیراموننان مدرس است که من در اینجا نامش را نمیبرم .

ازسوی دیگر یك تلگراف رمزی دردست ماست که در همان قضیه جمهوریت محمدحسن میرزا ببرادر خود احمدشاه که درپاریس بود فرستاده ودر آن میگوید : « سی هزار تومان که باطرافیان مدرس دادیم کافی نیست باز میخواهند یکحواله دیگری بفرستید » در این زمینه من از آقای دکتر صحت کـه آن زمان از نزدیکان محمدحسن میرزا بود پرسیدم او نیز تائید کرد که چنان پولی داده شده است .

اینست حال مدرس. از طرف دیگر اساسا کسیکه بسیاست وارد شد کشته شدن برای او حادثه شگفتی نیست در سیاست هر کسی حریف خودرا ازمیان برمیدارد اگرچه باکشتن باشد. نمیگویم مدرس را کشته اند چنین چیزی باور کردنی نیست وچنانکه آقای محیط و دیگران شرح دادند قضیه مصنوعی است مدرس در آنحالی که بوده نیازی بکشتن او نبوده میگویم : این شکایت ها از آنکه بمدرس تیر انداخته اند یااورا دستگیر کرده بخراسان فرستاده اند مستوجب گله وناله نتواند بود کسیکه درسیاست کار میکند آنهم باتهور شاد روان مدرس باید از کشته شدن هم باك نداشته باشد .

خلاصه آنکه این چهار موضوع آدمکشی امه تنها از نظر اصول قضایی درخور اعتماد نیست ونمی توان بدلائل پرونده هااستناد نموده رأی داد بلکه وقتی که آدم همهٔ اطراف قضایا را بدیده میگیرد عکس مقصود دادستان بدست آمده مصنوعی بودن اتهامات روشن میگردد . اینست دراین باره درخواست تبرئه برای هردو از موکلینم مینمایم .

می آییم برسر پرونده های دیگر آقای مختار ، من باید در بارهٔ آنها بیك کلیاتی اکتفا کنم زیرا دفاع مفصل را آقایان وکلای دیگر خواهند کرد . در زمینه این پرونده گفتگو از شاه گذشته و کارهای او نیز بمیان آمد در حالیکه نیازی بآن نبود . باعث این گفته های آقای دادستان درضمن بیان ادعا بود که ازموضوع بیرون رفتند . بهرحال من نیز ناگزیرم چند جمله درآن زمینه بگویم :

می بینم بسیاری از مردم گفتگو از زمان آن شاه و کار هایش میکنند و کسانی نیز در خواست محاکمه می نمایند . من میگویم خوشا بحال ایرانیان که چنین شایستگی برسانند وبتوانند پادشاهان خود را محاکمه کنند . ولی در بـاره رضا شاه پهلوی محاکمه یکی از دو راه تواند بود : نخست آنکه یك دیوان عدالت بزرگی برپا گردد که درآن کارهای رضا شاه از نیك وبد وهمچنین کار های همه کسانیکه با او بودند ، از وزیران ونمایندگان ودیگران برسیدگی آید واز روی دقت وعدالت حکم وتصمیم صادر گردد . دوم آنکه یك کسی با یك جمعی کارهای بیست ساله آنشاه ووزیران و دیگران را برشته نوشتن کشند ویك داوری تاریخی نمایند . هر دوی اینها مهم است ولی افزار بسیار میخواهد . از جمله این نکته را فراموش نباید کرد که هر کاریکه درایران یادر کشور های دیگری رخ میدهد یکرویه بیرونی دارد و یکرویه درونی باین معنی حوادث ووقایع که ما در بیرون می بینیم در واقع نتیجه یکرشته کارها واندیشه ها و کوششهای نهانیست که در پشت پرده سیاست انجام میگیرد . بخصوص در کار های ایران که این نکته بسیار مهم است .

کنون مقصودم این است که کسانیکه بخواهند کارهای رضا شاه ودیگران را محاکمه کنند باید از جریانهای سیاسی کشور نیز آگاه باشند ومتاسفانه دراین باره آگاهی بسیار کمست . من خود میخواستم برای آگاهی ایرانیان دراین باره شرحهایی بنویسم ولی دیدم دسترس باگاهیهای سیاسی ندارم ولی در شگفتم که مردم بی آنکه آگاهی داشته باشند در این زمینه سخن میگویند واظهار عقیده میکنند این یکی از آلودگیهای ایرانیانست که درهر کاری بجای آنکه از راهش در آیند وجستجو کنند واز روی دانش وبینش سخن گویند همیشه استنادشان به پندار وگمانست . هر کس آنچه را که خود می پندارد واهوسها یا کینه های خود ساز گار مییابد بنام عقیده بیرون میریزد . امروز شما از صد یك کارهای شاه گذشته بطوریکه بوده ورخ داده ـ آگاه نیستید وجز اطلاع بسیار ناقص از هر یکی ندارید وبا اینحال دربارهٔ او قضاوت میکنید .

این استناد به پندار وگمان یك عیب بزرگی در ایرانیانست که باید گفت درنتیجه آنست یکزافگوئی های شعرا دچار آن گردیده اند . در این بارهمن حکایتهایی دارم . هنگامیکه در دانشکده معقول و منقول درس تاریخ می گفتم میدیدم بسیاری نمی آیند و اگر میآیند گوش نمیدهند و یاد نمی گیرند ودر امتحان چیزهائی ازروی پندار وگمان بافته می گویند. یکروز در این باره بدفتر دانشکده شکایت کردم و برای اثبات موضوع ازیکی از شاگردان پرسیدم پس از شاه عباس جانشین او که بود ؟ گفت پسرش گفتم: تواین را از کجامی گویی؟ گفت: علی القاعده دیگر ؛ شاه عباس که پس از وی نوه اش جانشین شده بود و من در درس آن را شرح داده بودم این گوش نداده و اکنون با جسارت از پندار خود می بافت و پاسخ می داد .

در باره کارهای شاه گذشته نیز همینرفتار را می کنند بجای اینکه وارد شوند و رسیدگی نمایند باگمان وپندارچیزهائی در دل جا داده اند وهمان را میزان می گیرند . من در زمان رضاشاه جز گزند و زیان ندیدم وزمانی هم آن شاه را دشمن می داشتم، هنگامیکه در عدلیه بودم روزهای سلام که میرفتیم من خود را عقب همگی می کشیدم که آنشاه را نبینم و او مرا نبیند ولی سپس بحقایقی پی بردم که از آنحال باز گشتم در اینجا نمی توانم همه چیز را بگویم و تنها یکچیز را یاد خواهم کرد .

امروز بیشتری از ما ها در یاد دارد که پیش از رضا شاه در ایران همیشه ملوك الطوایف بود و در هر گوشه ای از کشور یك گردنکشی بدولت نافرمانی نموده باستقلال زندگی می کرد . چرا چنین بود؟ . چرا دولتهای وقت بدفع آنها نمی پرداختند؟ ناچارم پرده از روی کار برداشته بگویم بسیاری از وزیران خودشان خواهان ملوك الطوایفی بودند و اینست بگردنکشان حمایت می نمودند . دراین باره دلیلهای بسیار هست و من تنها یکی را یاد می کنم . داستان نایب حسین کاشانی را همـه شنیده اید. اینمرد نزدیك به بیست سال با راهزنی زندگی می کرد و پادشاهی می نمود و بمردم ستم بی اندازه روا میداشت ودولتهای وقت در پی برانداختن او نبودند. بلکه در زمان کابینه عین الدوله برای تشویق او و ماندگانش حکومت کاشان ونطنز و قراسورانی راه یزد و اصفهان را نیز باو سپرده فرمان فرستادند و سالانه پنجاه هزار تومان حقوق تعیین کردند و برای او وپسرانش لقب های دولتی فرستادند لقب ماشاءالله خان سردار جنك بود .

عین الدوله بی پروایی را بجایی رسانید که نایب علی پسر نایب حسین را بایکدسته سوار بتهران خواسته نگاهبان خود گردانید ، درحالیکه درهمان هنگام یك هیئتی از کاشانیان برای تظلم ازدست نایب و پسرانش در تهران بودند و اینهاهر روز روزنامه ها را پرازدادخواهی های خود میگردانیدند وستمهای نایب و کسانش را می شمردند ، یکی از جنایتهای نایب در آنهنگام کشتن شادروان آقا علی بود پدر این جوان متین که در اینجا در میان وکلا نشسته (اشاره بآقای نراقی می کند) کـه مجتهد کاشان و یك عالم جوان با تقوائی بود و ماشاءالله او را بخانه خود برد و کشت و مادرش بدولت تلگراف فرستاده استغاثه می نمود که باری جنازهٔ پسرم را بمن بدهید .

بدتر ازداستان نایب حسین کاشانی قضیه اسماعیل آقا (سمتقو) بود . اینمرد در پایان جنك گذشته اسلحه و افزاری بدست آورد وبآرزوی استقلال کردستان ـــ با تحریك دیگران ـ بادولت نافرمانی نمود و دست بتاخت و تاراج گشاد . مدتها کارش تاختن باینسو وآنسو بودو همیشه تلگرافهای ناله و شکایت از ارومی وسلماس و دیگر جاها بتهران می رسید . ولی وزراء کمترین پروایی نمی نمودند تا درزمستان ۱۳۳۹ بالکستان تاخت و در آنجـا جمع بسیاری راکشت و زنان و دختران رااسیری برد . این قضیه تبریزیان را بشورانید کـه سخت باعتراض برخاستند . وثوق الدوله که رئیس الوزرا بود برای آرامش مردم دستور لشگر کشی داد . سردار انتصار (جناب آقای اعلم) که رئیس نظام بود بگردآوردن سرباز وسوارپرداخت ویك دسته قزاق نیز همراه نمود واز تهران فیلیوف نامی را که از سرکردگان روسی بود برای فرماندهی فرستادند ودربحبوحه زمستان باکردها جنگ برخاست و چون نظامیان غیرتمندانه می کوشیدند پس از چند جنگی سلماس را از کردها گرفتند واسماعیل آقا شکست یافته در چهریق بمحاصره افتاد کـه بایستی خود را بسپارد ویا گریخته از مرز عثمانی بیرون رود .

مردم از این زبونی او شادمانی بی اندازه می نمودند و چشم براه مژده گرفتاری سمتقو دوخته بودند که ناگهان گفته شد دولت باو زینهارداده و گناهانش را عفو نموده .

چرا دولت این کار را کرده ؟ ! . چه جهت دارد بچنین جنایتکاری زینهار بدهند ؟! . گفته شد چون سمتقو اظهار پشیمانی نموده و بدولت ملتجی گردیده صلاح چنین دانسته اند که او را نومید نگردانند. ولی شرط شده که ۱)همه اسلحه خودرا از توپ وتفنك وفشنك تسلیم کند . ۲) همه مالهای الکستان و دیگر جاهارا که تاراج کرده باز گرداند . ۳) خونبهای همه کشتگان را بدهد . ٤) برادر خود احمد آقا را به تبریز فرستد که بعنوان گرو در قراقخانه بماند . با این شرطهاست که دولت باو زینهار داده . اینهارا گفتند و در روزنامه ها نیز نوشته شد ولی چند روز دیگر که سپاهیان بتبریز بازگشتند دانسته شد همهٔ آنها دروغ بوده و بی هیچ شرطی اسماعیل آقا را عفو کرده اند ، واین بود از همان روز ها دو باره سمتقو دست بتاراج و کشتار باز کرده دوباره غایله او بزرگ شد که هزار ها جوانان قربانی شدند و صد ها آبادی ویرانی یافتند و بود تا در زمان رضا شاه او را از بن برانداختند .

این نمونه دیگری از رفتار و سیاست وزرای ایرانست . آنها نیرومندی دولت مرکزی را نمی خواستند و خود کوشش بکار می بردند که همیشه گردنکشان را دلیر تر گردانند ؛ چرا چنین کاری میکردند؟ پرسشیست کـه پاسخ درازی نیازمند است و در اینجا مجال شرح آن نیست . مقصود اینست که از سالهای دراز در ایران چنین سیاستی جاری بوده و نخستین کسی کـه آن سیاست را نپذیرفت رضا شاه بود که از روزیکه بروی کار آمد به کندن ریشه ملوك الطوایف کوشید ویکایك گردنکشان را از میان برداشت و ما میدانیم که این کار ساده وآسان نبود و آن مرد بفداکاریهای بسیاری برخاست

من از روزی که باین اسرار پی بردم دشمنی آنشاه را از دل خود بیرون گردانیدم و رنجشهای خودرا بیکبار گزاردم ، و با اینحال همه میدانند که تا او برروی تخت بود بستایش ازو برنخاستم ولی اکنون دراینجا در برابر بدگوییهایی که ازدیگران می بینم ناگزیرم که از گفتن حقایق خودداری ننمایم و از غوغا و هیاهو نترسم .

با اینحال پوشیده نمیدارم که آنشاه بدیهایی نیز داشت و یکی از آنها از میان بردن مشروطه بود . در زمان آنشاه مشروطه از میان رفت وقوانین از کار افتاد و چاپلوسی و پستی میان مردم رواج گرفت و این گناه کوچکی نبود . لیکن در اینجاهم باید گفت مبتکر این کار او نبود . این رادیگران از پیش آغاز کرده بودند و آن شاه تکمیل گردانید کوشش به ازمیان بردن مشروطه از سال ۱۳۳۰ بادست کابینه آغاز شد و همه وزیران در آن باره همعقیده و همدست بودند و رضا شاه نیز آن را با سیاست خود موافق یافته از ایشان پیروی کرد و ما دیدیم که درهمین زمینه صدها کسان دیگری با او شریك وهمکار بودند .

آنچه بمن ناگوار می افتد آنست که کسانی دیروز در برابر آنشاه سرپایین انداخته جز فرمانبرداری وفروتنی نمی نمودند بلکه به چاپلوسی وستایشگری نیز میپرداختند و امروز بدینسان شیر شده اند و بد گوییها می نمایند شگفتر آنکه هر کس چنین وامینماید که در زمان شاه گذشته اوهم ازناراضیان و اعتراض کنندگان بوده است در حالیکه ما می شناسیم که دروغ میگویند و این پستی دیگری از ایشانست .

اکنون برسردفاع می روم: در باره اتهام آقای مختار به بازداشت های غیر قانونی که قسمت مهمی از اتهامانست ما پیش از همه خود را در برابر یك مسئلهٔ علمی قضایی می یابیم وآن اینست که تخلف از یك قانونی هنگامی جرم است که تقید بآن قانون در میان باشد وگرنه در اجرای مجازات دچار اشکال خواهیم بود .

این مسئله در قوانین مطرح نشده ولی اصولا مسلم است و من اینك آن را با مثلی روشن مـی گردانم. فرض کنیم در قوانین ایران قماربازی جرم شمرده شده و برای کسیکه قمارخانه دایر کند ، یا جوانان را بقمار بازی وادارد مجازات سنگیـنی تعیین یافته ، ولی در همانحال قمار در بیرون مجاز می باشد وکسی از آن منع نمی نماید . بلکه یك محله ای ازتهران بنام « کوی نو » برای قمار خانه ها تخصیص یافته ، و پاسبانها برای تامیـن نظم و آرامش در آنجا گمارده شده ، و هر کسی میتواند بی آنکه محجوب گردد سوار اتوبوس شده و به قمارخانه ها رود و چند ساعتی در آنجا بگذراند و فردا قصه خود را بیاران و دوستانش باز گوید . خلاصه آنکه عملا قمار مجاز گردیده و آن قوانین مربوطه بقمارجز نمایشی در قانون شمرده نمیشود . لیکن با اینحال روزی یکی را از قماربازان یاقمار خانه داران بگیرند و پرونده برایش تنظیم کرده به پیشگاه داد گاه آورند ببینیم آیا قاضی می تواند چشم روبهم گزارد و او را محکوم بمجازاتی که در قانون پیش بینی شده است گرداند ؟ ! .

چنانکه گفتم این یك مبحث قضاییست وبرای نخستین بار در ایران مورد ابتلا گردیده و شما باید آن را حل کنید ومن چنین می بینم که همین مسئله باین دادگاه و باین رسیدگی عنوان تاریخی خواهد داد ، زیرا در آینده همیشه در گفتگو از مباحث قضایی این موضوع را یاد کرده و این دادگاه را نام خواهند بـرد .

حقیقت آنست که در چنین موردی یك قاضی نمی تواند بعنوان اجرای آن قانون بکسی مجازات دهد ، زیرا یك قانون هنگامی مجریست که تقید بآن در میان باشد و عملا ممانعت از تخلف نمایند . یك قانونی که بکنار گزارده شده وهیچ ممانعتی از اقدام بضد آن نمیشود قوه قانونی خود را از دست داده . ازسوی دیگر یکی از مـوجبات مجازات « تجری » است . وقتی که ما بیك کسی مجازات میدهیم یك نکته هم این را درنظر می گیریم که چرا ازمیان صد هزار تن تنها این یکنفر خیره رویی کرده ویك کاریکه ممنوع است ودر نظرها زشت شمرده میشود اقدام نموده . درمـورد فرض ما این موجب درمیان نیست واز گناهکار « تجری » رخ نداده است . اینست اجرای آن مجازاتی که در قانون تعیین گردیده با حق و عدالت ساز گار نخواهد بود .

از این گذشته وقتی که یك جرمی شیوع یافته وصدها کسان بآن مرتکب می باشند و ما تنها یك یادوتن را بدادگاه کشیده مجازات می دهیم ایـن تبعیض گذشته از آنکه سخریه آوراست بآن محکومین تشدید مجازات نیزمحسوبست . اینها نکاتی است که باید دراجرای عدالت منظور گردد

درچنین موردی قاضی باید باحترام مدعی از رسیدگی خود داری کند و باعتراض بگوید : اگراین قانون مجریست چرا مجری نکرده اید ؟ ! . چرا وسایل ارتکاب آن را ساخته اید ؟ ! . اکنون هم چرا همگی را دنبال نمیکنید چرا یکی تنها دو تن را برگزیده به پیشگاه در آورده اید ؟ ! . چرا دستگاه قضاوت را بازیچه خود ساخته اید ؟ ! .

ما نیك میدانیم که چون رضا شاه بروی کار آمد اصول دیکتاتوری رایش گرفت و بسیاری قانون هارا از میان برد . نخست قانون انتخابات را از میان برد که نمایندگان را خود دولت بر می گزید سپس قوانین دایر به بازداشت وزندان را ازمیان برد که شاه هر که را میخواست دستور باز داشت و زندان می داد .

همچنین قانونهای بسیار دیگری را بی اثر گردانید ومامیدانیم که انبوه مردم دربرابر او بخاموشی گراییدند واعتراض ننمودند بلکه با او همراهی نشان دادند و همدستی دریغ نگفتند ، وزیران ایـن رفتار را کردند ، نمایندگان دارالشورای این رفتار را نمودند، ادارات باین کار شرکت کردند ، روز نامه ها بآن خشنودی نشان دادند . اینها چیزهاییست مافراموش نکرده ایم وباین زودی نخواهیم کرد .

آری امروز کسانی میخواهند خودرا ازشرکت در کارهای آن روزی بر کنار وانمایند ولی همه میدانند که دروغست . این قانون ها که امروز در جلو ماست اینها را که گزارده ؟ اینهارا نمایندگانی گزارده اند که بادستور شاه سابق انتخاب میگردیدند وهر قانونی که میآمد بی چون و چرا تصویب می کردند . ادارات نیز بی چون وچرا آن قانون ها را اجرا میگردند روزنامهها نیز ستایشها مینوشتند وهر روز ستونهای خودرا پر از ستایش میساختند اینکه میگویند ناگزیربودیم همگی دروغ میگویند مانیك میدانیم که از روی میل و دلخواه با آن اوضاع همراه بودند . اگر اینها همراه نبودند تنها بکتن رضا شاه چکار توانستی کرد ؟!

شگفت تر آنست که کسانیکه امروز شکایت میکنند ودراین پرونده نام دارند از کمکهای مهم شاه گذشته بوده اند ودر پیشرفت کار او دخالت بسیار نموده اند مثلا شاهزاده فیروز که این پرونده بنام خواستن انتقام او تدوین یافته یکی از کسانی بود که در آغاز کار با رضا شاه همدست بود. من از خانواده اسدی جز دوستی ندیده ام ولی پوشیده نتوانم داشت که همان آقای اسدی یکی از افزار های کار رضا شاه بود وعلاقه ودلبستگی بی اندازه باو می نمود .

من شنیده ام چون در مشهد حکم اعدام را باو خواندهاند متاثر گردیده وچنین گفته : من در این قضیه جرمی که مستوجب اعدام باشد ندارم این این مجازات نتیجه آن ظلم هایی است که بنام شاه پرستی بمردم نموده ام اگر این سخن را گفته باشد راست گفته است .

هرچه هست ما اکنون دربرابر این اشکالیم که آیا میتوان این متهمان را بدست آویز قانون هائیکه بیست سال ملغی بوده است مجازات نمود ؟ ! البته دراساس اتهامات وکلای دیگر دفاع خواهند کرد واین چهل فقره اتهام بنام بازداشت غیر قانونی مسلم وثابت نیست وما ازروی قرینه چهار پرونده قتل می توانیم دانست که درآنها نیز مقصود اثبات جرم بوده وبهریکی ایرادهای بسیار میتوان گرفت این دفاعات را وکلای دیگر آقای مختاری خواهند کرد من یك موضوع کلی را دنبال می کنم .

این بسیار بی معنی است که بیست سال در این کشور دیکتاتوری مجری باشد و از وزیران گرفته تا روز نامه نویسان همگی آنرا بپذیرند و گردن گزارند وهمراهی نمایند ، و اکنون بیکبار برگشته به یقه چند تنی چسبیده بمحاکمه بکشند ، این چیزیست که همه بیگانگان بما ایراد توانند گرفت . بخصوص که دراین تعقیب نیز پاره اغراضی محسوس باشد و ما ببینیم که در پرونده آنچه بسود متهمانست بکنار گزارده اند و تنها درپی اثبات جرم بوده با تکلف دلیلهایی سوق کرده اند .

من سخنم را در اینجا بپایان میرسانم خلاصه دفاع من آنست که اتهام کشتن چهار نفر ثابت نیست و پرونده ها خلاف آنرا میرساند و در آن بـاره برای هر دو از موکلینم درخواست برائت می نمایم درباره پرونده های دیگـر آقای مختار من چنین میدانم که نمیتوان آنهارا تعقیب کرد و این تعقیب بر خلاف حق وعدالت . قانونهایی که بیست سال ملغی بوده بعنوان تخلف ازآنها مجازاتی نتوان داد اگر داد گاه این نظر مرا بپذیرد البته وارد رسیدگی خواهد شد و من درآن صورت یك پیشنهادی دارم و آن اینکه برای جلو گیری از سخریه و طعن بیگانه و خودی همه کسانی که دیروز در زمان رضا شاه مصدر کارهائی بوده و در نقض قوانین شرکت کرده اند نیز تعقیب گردند و اگر بنای این باشد باید هر یکی از ما فهرستی از این کسان تهیه کند وبنام اعلام جرم بدادسرا فرستد که پرونده برایشان تنظیم گردد ومن خود یك چنین فهرستی را تنظیم توانم کرد .

شرکت چاپخانه تابان

